



REFINC

**Povećano učešće izbjeglica u
evropskim školama**

KOMPLET ALATA ZA OBUKU



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694



REFINC

INDEKS

Uvod	3
Pedagoški i ciljevi obuke	6
Sadržaj (Alati i obrasci)	9
Modul 1 – Inkluzivne nastavne prakse	12
Modul 2 – Kulturna osjetljivost	30
Modul 3 – Rješavanje sukoba i medijacija	44
Modul 4 – Psihosocijalna podrška i dobrobit	57
Modul 5 – Prilagodljivost i fleksibilnost	80
Modul 6 – Izgradnja zajednice i integracija	102
Modul 7 – Inovativna i angažovana nastava	120



Co-funded by
the European Union



REFINC

UVOD

Kao dio Erasmus+ KA220 projekta REFINC (Uključivanje izbjeglica u obrazovanje), ovaj Program obuke nastavnika osmišljen je kako bi edukatore opremio potrebnim vještinama, znanjem i strategijama za efikasnu podršku učenicima izbjeglicama u učionici. Ovaj Set za implementaciju obuke nadovezuje se na prethodne rezultate projekta, uključujući Knjigu dobrih praksi i Okvir za nastavnike, osiguravajući sveobuhvatan i strukturiran pristup podsticanju inkluzivnog obrazovanja.

Studenti izbjeglice često se suočavaju s jedinstvenim izazovima, uključujući jezičke barijere, kulturne prilagodbe i socio-emocionalne poteškoće. Nastavnici igraju ključnu ulogu u olakšavanju njihove integracije i akademskog uspjeha. Ovaj program obuke ima za cilj pružiti nastavnicima pedagoške alate, metodološke smjernice i praktične resurse za stvaranje podržavajućeg i inkluzivnog okruženja za učenje.

Današnje učionice su sve raznolikije, s učenicima koji dolaze iz različitih kulturnih, jezičkih i socioekonomskih sredina. Među tim učenicima, djeca izbjeglice često se suočavaju s dodatnim izazovima, uključujući traumu, prekid obrazovanja i ograničeno znanje jezika zemlje domaćina. Nastavnici, bez obzira na predmetnu oblast, moraju biti opremljeni.



Co-funded by
the European Union

Kao dio Erasmus+ KA220 projekta REFINC (Uključivanje izbjeglica u obrazovanje), ovaj Program obuke nastavnika osmišljen je kako bi edukatore opremio potrebnim vještinama, znanjem i strategijama za efikasnu podršku učenicima izbjeglicama u učionici.

Ovaj Set za implementaciju obuke nadovezuje se na prethodne rezultate projekta, uključujući Knjigu dobrih praksi i Okvir za nastavnike, osiguravajući sveobuhvatan, strukturiran pristup podsticanju inkluzivnog obrazovanja.

Studenti izbjeglice često se suočavaju s jedinstvenim izazovima, uključujući jezičke barijere, kulturne prilagodbe i socio-emocionalne poteškoće.

Nastavnici igraju ključnu ulogu u olakšavanju njihove integracije i akademskog uspjeha. Ovaj program obuke ima za cilj da nastavnicima pruži pedagoške alate, metodološke smjernice i praktične resurse za stvaranje podržavajućeg i inkluzivnog okruženja za učenje.

Današnje učionice su sve raznolikije, sa učenicima koji dolaze iz različitih kulturnih, jezičkih i socioekonomskih sredina.

Među ovim učenicima, djeca izbjeglice često se suočavaju s dodatnim izazovima, uključujući traumu, prekinuto obrazovanje i ograničeno znanje jezika zemlje domaćina.

Nastavnici, bez obzira na predmetnu oblast, moraju posjedovati vještine za podsticanje inkluzivnog okruženja za učenje koje zadovoljava potrebe svih učenika, a istovremeno promoviše koheziju i integraciju u učionici.

Kako bi se riješili ovi izazovi, REFINC-ov program obuke nastavnika pruža edukatorima:

Strukturirana metodologija za implementaciju inkluzivnih nastavnih praksi koje prilagođavaju učenike iz različitih sredina, uključujući i one koji mogu biti traumatizirani ili nemaju dovoljno jezičkih vještina. Niz aktivnosti i planova lekcija koji osiguravaju da učenici izbjeglice aktivno učestvuju u procesu učenja, istovremeno podstičući inkluzivnu kulturu učionice.

Mogućnosti za nastavnike da prate i evaluiraju napredak učenika u akademskom i socijalnom integrisanju, što im omogućava da prilagode svoje nastavne metode prema potrebi.

Refleksivni pristup koji omogućava nastavnicima da procijene i usavrše vlastite nastavne prakse zasnovane na REFINC metodologiji, osiguravajući kontinuirani profesionalni razvoj i usavršavanje.

Kroz program obuke, nastavnici će naučiti da:

Posmatrajte i bilježite ponašanja i interakcije učenika kako biste bolje razumjeli njihove potrebe.

Analizirajte individualne i kolektivne potrebe i lokalnih i izbjegličkih učenika prije nego što započnete s aktivnostima učenja.

Planirajte i izvršavajte aktivnosti na osnovu utvrđenog okvira i kontrolne liste kako biste osigurali inkluzivnost i efikasnost.

Razmišljaju o vlastitim nastavnim strategijama dokumentirajući odgovore učenika i kritički procjenjujući njihov učinak kako bi unaprijedili svoje nastavne prakse.

Kako bi se riješili ovi izazovi, REFINC-ov program obuke nastavnika pruža edukatorima:

Strukturirana metodologija za implementaciju inkluzivnih nastavnih praksi koje prilagođavaju učenike iz različitih sredina, uključujući i one koji mogu biti traumatizirani ili nemaju dovoljno jezičkih vještina. Niz aktivnosti i planova lekcija koji osiguravaju da učenici izbjeglice aktivno učestvuju u procesu učenja, istovremeno podstičući inkluzivnu kulturu učionice.

Mogućnosti za nastavnike da prate i evaluiraju napredak učenika u akademskom i socijalnom integrisanju, što im omogućava da prilagode svoje nastavne metode prema potrebi.

Refleksivni pristup koji omogućava nastavnicima da procijene i usavrše vlastite nastavne prakse zasnovane na REFINC metodologiji, osiguravajući kontinuirani profesionalni razvoj i usavršavanje.

Kroz program obuke, nastavnici će naučiti da:

Posmatrajte i bilježite ponašanja i interakcije učenika kako biste bolje razumjeli njihove potrebe.

Analizirajte individualne i kolektivne potrebe i lokalnih i izbjegličkih učenika prije nego što započnete s aktivnostima učenja.

Planirajte i izvršavajte aktivnosti na osnovu utvrđenog okvira i kontrolne liste kako biste osigurali inkluzivnost i efikasnost.

Razmišljaju o vlastitim nastavnim strategijama dokumentirajući odgovore učenika i kritički procjenjujući njihov učinak kako bi unaprijedili svoje nastavne prakse.

Obuka je strukturirana u sedam modula, od kojih svaki pokriva ključno područje razvoja nastavnika.

**MODUL 1:
INKLUZIVNE NASTAVNE PRAKSE**

**MODUL 2:
KULTURNA OSJETLJIVOST**

**MODUL 3:
RJEŠAVANJE SUKOBA I MEDIJACIJA**

**MODUL 4:
PSIHO SOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE**

**MODUL 5:
PRILAGODLJIVOST I FLEKSIBILNOST**

**• MODUL 6:
IZGRADNJA ZAJEDNICE I INTEGRACIJA**

**MODUL 7:
INOVATIVNA I ZANIMLJIVA NASTAVA**

Svaki modul se sastoji od uvoda u temu s teorijskim sadržajem koji nastavnici trebaju naučiti i razumjeti, testa za procjenu znanja i tri plana lekcija s aktivnostima osmišljenim za tri različita područja znanja:

Lingvističke i društvene nauke. Ovo područje se fokusira na usvajanje jezika, komunikacijske vještine i društvene interakcije. Aktivnosti će poboljšati sposobnost učenika da se izraze, razumiju nove jezike i vode smislene razgovore sa svojim vršnjacima i nastavnicima. Planovi lekcija će uključivati razvoj pismenosti, teme društvenih nauka i vježbe igranja uloga koje podstiču međukulturni dijalog i razumijevanje.

Nauka, tehnologija i matematika. Aktivnosti u ovom odjeljku imaju za cilj razvoj logičkog razmišljanja, rješavanja problema i analitičkih vještina. Integriranjem STEM predmeta u inkluzivno obrazovanje, nastavnici mogu pružiti učenicima izbjeglicama prilike za angažman s naučnim konceptima, tehnološkim alatima i matematičkim zaključivanjem. Praktični eksperimenti, zadaci zajedničkog rješavanja problema i interaktivni digitalni resursi osigurat će zanimljivo iskustvo učenja koje prevazilazi jezičke barijere i

Plastična umjetnost i muzika. Ovo područje koristi moć kreativnog izražavanja za promociju inkluzivnosti i emocionalnog blagostanja. Umjetnost i muzika služe kao univerzalni jezici koji omogućavaju učenicima da komuniciraju svoje misli, emocije i kulturne identitete bez oslanjanja isključivo na verbalnu komunikaciju. Planovi lekcija uključivat će aktivnosti poput pripovijedanja kroz umjetnost, zajedničkih muzičkih projekata i istraživanja kulturnih umjetničkih izraza, njegujući osjećaj pripadnosti i samopouzdanja među učenicima izbjeglicama.

Ova struktura osigurava da je sadržaj relevantan za nastavnike koji rade u širokom spektru predmeta, nudeći praktične primjene za različita okruženja u učionici.

Uključivanjem planova lekcija u ova tri područja, program obuke je prilagodljiv edukatorima iz različitih disciplina. Bez obzira da li se nastavnik specijalizirao za humanističke nauke, prirodne nauke ili umjetnost, pronaći će vrijedne uvide i strategije za rad u učionici prilagođene njihovom predmetnom području.

Interdisciplinarni pristup podstiče saradnju među nastavnicima i podstiče integraciju inkluzivnih praksi u nastavni plan i program, osiguravajući da učenici izbjeglice dobiju sveobuhvatnu i holističku podršku u svim područjima učenja.

PEDAGOŠKI I OBUČNI CILJEVI



Unaprijediti razumijevanje nastavnika o socio-emocionalnim i obrazovnim potrebama učenika izbjeglica.

Pružiti uvid u emocionalni utjecaj raseljavanja, traume i jezičkih barijera na studente izbjeglice.

Pomozite nastavnicima da prepoznaju znakove uznemirenosti, anksioznosti i nezainteresovanosti kod učenika.

Ponudite strategije za stvaranje sigurnog i podsticajnog okruženja u učionici koje promoviše dobrobit i akademski uspjeh.

Opremite nastavnike strategijama za stvaranje inkluzivnih učionica.

Uvedite diferencirane tehnike podučavanja kako biste zadovoljili različite potrebe učenja.

Poticati korištenje kulturno osjetljivih metoda poučavanja koje potvrđuju identitete i porijeklo učenika.

Predstavite strategije za podsticanje saradnje među vršnjacima i grupne kohezije, osiguravajući da se svi učenici osjećaju cijenjenima i uključenima.

Obezbijediti alate za procjenu i praćenje napretka učenika izbjeglica.

Razviti metode procjene koje uzimaju u obzir jezičke i kulturne barijere.

Ponudite smjernice za formativne i sumativne procjene prilagođene jedinstvenim putevima učenja učenika izbjeglica.

Implementirajte alate za praćenje kako biste pratili akademski rast, socijalnu integraciju i emocionalno blagostanje tokom vremena.

Razviti vještine za interkulturalnu komunikaciju i rješavanje konflikata.

Obučiti nastavnike u efikasnim komunikacijskim tehnikama koje premošćavaju kulturne i jezičke jazove.

Obezbijediti strategije rješavanja sukoba kako bi se riješili nesporazumi i napetosti koje proizlaze iz kulturnih razlika.

Negovati empatiju i otvorenost uma u učionicama, podstičući učenike da cijene i poštuju različitost.



Co-funded by
the European Union

Anketa za studente prije obuke

Ova anketa je osmišljena kako bi pomogla nastavnicima da bolje razumiju iskustva i osjećaje učenika o kulturnoj raznolikosti u svojim učionicama. Pomoći će im da saznaju da li se učenici suočavaju s bilo kakvim izazovima prilikom druženja ili rada s kolegama iz razreda iz različitih geografskih i kulturnih sredina. Također će saznati koliko su učenici spremni i zainteresirani za otkrivanje više o različitim kulturama svojih kolega iz razreda. Cilj je učiniti njihovu učionicu inkluzivnijim i gostoljubivijim mjestom za sve.

Link: REFINC anketa za studente prije obuke

- **Kontrolna lista za nastavnike**

Ova kontrolna lista osigurava da su nastavnici spremni provoditi inkluzivne i kulturno osjetljive aktivnosti, promovirajući angažman i podršku svim učenicima, a posebno izbjeglicama.

- **Link: REFINC kontrolna lista za nastavnike - priprema za aktivnosti.pdf**

- **Procjena potreba učenika**

Ovaj obrazac za procjenu uključen je u REFINC priručnik za obuku kako bi pomogao nastavnicima da procijene trenutna iskustva i potrebe učenika u smislu inkluzivnosti, akademske podrške i kulturnog poštovanja unutar školskog okruženja. Razumijevanjem ovih aspekata, nastavnici mogu efikasnije prilagoditi intervencije kako bi stvorili podržavajuću i angažirajuću atmosferu učenja za sve učenike.

Link: REFINC Procjena potreba studenata.pdf

Alat za posmatranje i samorefleksiju za nastavnike

- Ovaj obrazac služi kao instrument za samoevaluaciju i razvoj. Podstiče nastavnike da razmišljaju o dinamici svake aktivnosti, vlastitom nastavnom učinku i odgovorima učenika ili kolega. Dosljednim bilježenjem zapažanja i misli, nastavnici mogu utvrditi svoje snage i područja za poboljšanje, podstičući kontinuirano dinamičan i efikasan proces učenja.
 - [Link: REFINC obrazac za posmatranje i samorefleksiju.pdf](#)

• **Obrasci za posmatranje stečenih vještina i promjene u stavovima**
Ovi obrasci služe kao sredstvo za nastavnike da posmatraju i dokumentuju promjene u ponašanju i vještinama učenika vezanim za inkluzivnost i učešće tokom REFINC programa. Oni olakšavaju praćenje individualnog i kolektivnog rasta učenika u vezi sa inkluzivnošću i učešćem. Posmatrajući promjene kod učenika prije i nakon različitih segmenata programa, nastavnici nastoje da shvate koliko efikasno njihove inicijative promovišu kohezivnije i inkluzivnije okruženje među učenicima različitog porijekla.
[Link: REFINC Procjena promjene ponašanja.pdf](#)

- **Anketa za evaluaciju programa**
- Obrazac je osmišljen za prikupljanje povratnih informacija o našem programu obuke, procjenu njegove učinkovitosti i prikupljanje prijedloga za poboljšanje.

[Link: Evaluacija](#)



REFINC

MODULI



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

MODUL 1: INKLUZIVNE NASTAVNE PRAKSE



PREZENTACIJA

Uvod

Inkluzivna nastava je posvećenost jednakosti, empatiji i prilagodljivosti u okruženju za učenje. Ona osigurava da svi učenici - posebno oni iz izbjegličkih, marginaliziranih ili porodica s invaliditetom - imaju smislen pristup obrazovanju. Ovaj modul naglašava tri međusobno povezana stuba: kulturno odgovorna nastava (CRT), inkluzivno okruženje u učionici i pristupačnost putem pomoćnih tehnologija.

Zajedno, ovi elementi pružaju edukatorima višestruki pristup u podsticanju inkluzivnih, trauma-osjetljivih i kulturno afirmativnih prostora za učenje. Inkluzivna nastava nije samo uključivanje raznolikosti kao apstraktnog principa - ona se odnosi na prevođenje jednakosti u opipljive akcije koje prepoznaju i rješavaju historijske, kulturne i sistemske nejednakosti u obrazovanju.

1. Kulturno odgovorna nastava (CRT)

Definicija i relevantnost CRT je pedagoški model koji integriše kulturne identitete, jezike i iskustva učenika u sve aspekte nastave. On stavlja učenikovo porijeklo u središte pažnje kao prednost, a ne kao prepreku, stvarajući mostove između školskog znanja i životne stvarnosti učenika. Ovo je posebno važno za učenike izbjeglice koji se suočavaju s traumom, jezičkim barijerama i dislokacijom. CRT potvrđuje njihove identitete, jača samopouzdanje i promoviše dublji angažman.

CRT također oprema sve učenike interkulturalnom kompetencijom i priprema ih za život u raznolikom, globalnom društvu podstičući međusobno poštovanje i svijest.

Osnovni koncepti

Kulturna kompetencija: Nastavnici moraju kontinuirano razmišljati o svojim predrasudama i poboljšavati svoje razumijevanje različitog porijekla učenika kroz aktivno slušanje, obuku i dijalog u učionici.

Kulturni identitet: Potvrđivanje kulturnih identiteta učenika potiče psihološku sigurnost i jače ishode učenja.

Fondovi znanja: Znanje učenika o domu i zajednici vrijedan je obrazovni resurs koji utiče na dizajn lekcija i razgovore u učionici.



Co-funded by
the European Union

MODUL 1: INKLUZIVNE NASTAVNE PRAKSE



Ključne strategije

Integrirajte kulturno relevantne tekstove, primjere i studije slučaja u lekcije.
Izgradite povjerenje kroz aktivnosti izgradnje odnosa i restorativne prakse.
Poticati dvojezičnost kroz dvojezične resurse i partnerstva na vršnjačkim jezicima.

Uključite glasove zajednice, starije osobe ili roditelje kao doprinositelje u učionici.
Koristite projekte koje vode studenti kako biste istražili kulturne narative i historije.

Teorijske osnove

Multikulturalno obrazovanje i kritička pedagogija naglašavaju inkluzivni sadržaj i osporavaju dinamiku moći.
Socijalno-emocionalno učenje (SEL) podstiče odnose i dobrobit u učionici.
Konstruktivistička teorija potvrđuje učenje kao proces zasnovan na životnom iskustvu.

Utjecaj na studente izbjeglice

CRT omogućava učenicima izbjeglicama da vide svoj odraz u nastavnom planu i programu i kulturi učionice. Pomaže učenicima da obnove identitet, osjećaju se osnaženo i ostanu akademski angažovani u okruženjima koja im se često čine nepoznatim ili negostoljubivim.

2. Inkluzivno okruženje u učionici

Definicija i svrha Inkluzivna učionica slavi raznolikost, podržava individualne puteve učenja i njeguje empatiju i pripadnost. To je više od fizičke dostupnosti - to je holistički ekosistem koji se bavi emocionalnim, kulturnim i akademskim dimenzijama. Učenici izbjeglice, posebno, imaju koristi od inkluzivnih učionica kao prostora za društvenu integraciju, ozdravljenje i obnovu samopouzdanja.

Uloge i odgovornosti

Nastavnici: Olakšavaju empatiju i inkluzivnost kroz diferenciranu nastavu, svijest o traumi i kulturno relevantnu pedagogiju.

Učenici: Vježbajte vršnjačku empatiju, uključite se u kulturne razmjene i zajednički stvarajte norme u učionici koje poštuju različitost.

Školska zajednica: Donijeti politike koje podržavaju antidiskriminaciju, angažovati izbjegličke porodice i kreirati inkluzivne programe za cijelu školu.



Co-funded by
the European Union

MODUL 1: INKLUZIVNE NASTAVNE PRAKSE



Osnovne teorije

- Nastava zasnovana na traumi: Razumije kako raseljavanje i sukob utiču na emocionalnu regulaciju i spoznaju.
- Vigotskijeva sociokulturna teorija: Učenje se javlja kroz društvene i kulturne interakcije.
- Maslowljeva hijerarhija potreba: Emocionalna sigurnost je temelj kognitivnog razvoja.
- Bronfenbrennerova teorija ekoloških sistema: Prepoznaje mnoge slojeve koji utiču na razvoj djeteta - porodicu, vršnjake, društvo.

Najbolje prakse i aktivnosti

- Dani dijeljenja kultura: Učenici predstavljaju hranu, jezike i tradicije iz svojih kultura.
- Sistemi vršnjačkih prijatelja: Uparite nove učenike izbjeglice sa empatičnim kolegama iz razreda.
- Radionice jezičke podrške: Obuhvataju različite nivoe znanja jezikom uz zanimljiv sadržaj.
- Vježbe svjesnosti usmjerene na traumu: Uključuju vođenje dnevnika, disanje i mirne kutke.
- Multikulturalni kolaborativni projekti: Proslavite globalne perspektive kroz grupnu umjetnost, pisanje ili prezentacije.
- Kampanje protiv vršnjačkog nasilja: Uspostaviti pristup nulte tolerancije utemeljen na restorativnim praksama.

Kritička refleksija za nastavnike

- Kako da uključim različite glasove učenika?
- Jesu li moji materijali inkluzivni i nepristrasni?
- Kako se nosim s isključivim ponašanjem?
- Da li kontinuirano tražim profesionalni razvoj u inkluzivnom obrazovanju?
- Stvaram li prostore u kojima se učenici osjećaju viđeno i sigurno?



Co-funded by
the European Union

MODUL 1: INKLUZIVNE NASTAVNE PRAKSE



3. Pristupačnost i pomoćne tehnologije

Definicija i opseg

- **Pristupačnost** osigurava jednako učešće svih učenika – onih s invaliditetom, učenika koji uče engleski kao strani jezik i učenika pogođenih traumom. Alati i principi poput Univerzalnog dizajna za učenje (UDL) su ključni za stvaranje razumljivog i zanimljivog sadržaja za različite nivoe sposobnosti.
- **Ključne teorijske osnove**
- **UDL: Promoviše fleksibilne ciljeve, metode i procjene za različite učenike.**
- **Pedagogija brige: Postavlja emocionalnu sigurnost i relacijsku podršku kao ključne.**
- **Interkulturalni pristup: Prepoznaje i poštuje višestruke kulturne logike i stilove komunikacije.**

- **Asistivne tehnologije u praksi**

Automatska transkripcija: Pretvara govor u tekst – odlično i za učenike engleskog kao stranog jezika i za učenike s oštećenjem sluha.

- **Xbox Adaptivni kontroler: Podstiče igru i učenje za učenike sa invaliditetom.**
- **Brajevi ekrani i e-knjige: Olakšavaju samostalno čitanje i pristup materijalima.**
- **Appleov VoiceOver/Magnifier: Podržava učenike s kognitivnim ili vizualnim potrebama.**
- **Wayfindr: Audio vođena navigacija za slabovidne učenike u velikim prostorima.**
- **Milo (socijalni robot): Pomaže neurodiverznim studentima u razumijevanju emocija i socijalnih znakova.**
- **Tobii Dynavox (praćenje pogleda): Omogućava neverbalnim učenicima komunikaciju i pisanje.**
- **Titlovi: Podržavaju razumijevanje u digitalnim i asinhronim okruženjima za učenje.**



Co-funded by
the European Union

MODUL 1: INKLUZIVNE NASTAVNE PRAKSE



Inkluzivni dizajn aktivnosti

Grupni projekti trebaju biti strukturirani oko:

- Saradnja među učenicima različitih sposobnosti.
 - Korištenje više modaliteta (vizuelnih, audio, taktilnih).
 - Emocionalna sigurnost i predvidljive rutine.
 - Kulturno relevantne upute i opcije procjene.
-
- Izazovi i razmatranja
 - Nedostaci u finansiranju: Mnogim školama nedostaje dovoljno tehnologije ili infrastrukture.
 - Obuka nastavnika: Kontinuirani profesionalni razvoj je ključan za efikasno korištenje AT-a.

Digitalna jednakost: Studenti izbjeglice možda nemaju pristup uređajima/internetu kod kuće.

- Održivost: Brze promjene u tehnologiji zahtijevaju od škola da stalno ažuriraju sisteme.
 - Izbjegavanje kulturnog tokenizma: Inkluzija znači autentičan kulturni dijalog, a ne stereotipe.
-
- Završne misli: Inkluzija kao kontinuirani proces

Inkluzivna nastava nije jednokratna odluka, već dinamična, cjeloživotna praksa. Nastavnici moraju:

- Ostanite otvoreni za povratne informacije od studenata i kolega.
 - Uključite se u samorefleksiju i dijalog u zajednici.
 - Tražite alate koji se stalno razvijaju i inkluzivne pedagogije.
 - Prihvatite raznolikost kao snagu, a ne kao izazov.
-
- Kada se CRT, inkluzivne učionice i asistivne tehnologije isprepletu, one stvaraju transformativna okruženja za učenje. Ovi prostori ne samo da pomažu marginaliziranim učenicima da se prilagode - oni osnažuju sve učenike da postanu empatični, kritički mislioci spremni za međusobno povezan svijet.



Co-funded by
the European Union



REFINC

PLANOVI LEKCIJA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Naziv aktivnosti: Dijeljenje kulturnih historija

- **Vrsta aktivnosti: Grupni rad i prezentacije**

Ciljevi učenja:

- **Promovirati razumijevanje i poštovanje različitih kulturnih sredina.**
- **Ohrabrite učenike da podijele svoje lične priče kako bi se podstakla inkluzivnost.**
- **Izgradite empatiju povezivanjem kulturnih iskustava učenika sa sadržajem učionice.**
- **Razvijte komunikacijske i prezentacijske vještine.**

Potrebna oprema/resursi/Zahtjevi za radni prostor:

- **- Oprema: Računari, projektor, bijela tabla, markeri.**
- **- Resursi: Predlošci za prezentacije ili grafički organizatori, pristup internetu za istraživanje.**
- **- Radni prostor: Učionica sa grupnim rasporedom sjedenja za saradnju.**



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Naziv aktivnosti: Matematika i kulturno znanje

- Vrsta aktivnosti: Individualni rad nakon kojeg slijedi grupna diskusija

Ciljevi učenja:

Primijenite stvarna kulturna iskustva učenika na matematiku.

- Poboljšajte vještine rješavanja problema i kritičkog mišljenja povezivanjem matematičkih koncepata s kulturnim kontekstima.
Podsticati saradnju i razmjenu znanja u rješavanju problema.

Potrebna oprema/resursi/Zahtjevi za radni prostor:

- Oprema: Olovke, kalkulatori, papir.
- - Resursi: Unaprijed pripremljeni matematički radni listovi koji uključuju kulturno relevantne primjere (npr. budžetiranje na tržnici).
- - Radni prostor: Stolovi uređeni za grupne diskusije.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Objašnjenje i dodjeljivanje aktivnosti:

Korak 1: Uvod u aktivnost (5 minuta)

- - Objasnite da će matematički zadaci uključivati kulturne elemente iz različitih sredina, kao što su trgovanje i budžetiranje na tržištima.
- - Navedite primjer kulturne prakse koja uključuje matematiku, kao što je izračunavanje cijena robe koja se prodaje na lokalnoj pijaci.

Korak 2: Individualni rad (15 minuta)

- - Podijelite radne listove s matematičkim zadacima na osnovu ovih kulturnih konteksta.
- - Zamolite učenike da samostalno ispune radne listove, razmišljajući o tome kako oni ili njihove porodice koriste matematiku u svojim kulturnim praksama.
- Matematički problemi

Korak 3: Grupna diskusija (10 minuta)

- - Formirajte grupe i zamolite učenike da razgovaraju o svojim odgovorima. Potaknite ih da podijele sva iskustva iz stvarnog života koja su povezana s problemima na radnom listu.
- - Vodite diskusiju, osiguravajući da učenici razumiju kako se matematičke vještine primjenjuju u svakodnevnom životu u različitim kulturama.

Preporučena pitanja za analizu aktivnosti:

- - Kakva je veza između matematike i vašeg kulturnog porijekla?
- - Možete li se sjetiti drugih kulturnih praksi koje uključuju matematiku?
- - Zašto je važno povezati učenje u učionici sa iskustvima iz stvarnog života?



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Naziv aktivnosti: SAJAM KULTURNE RAZMJENE

- **Vrsta aktivnosti: Prezentacija**

Ciljevi učenja:

Unaprijediti razumijevanje učenika o različitim kulturama kroz muziku.

- **Razviti poštovanje i empatiju prema različitim kulturnim sredinama**
- **Promovirajte javni nastup, kreativno izražavanje i vještine prezentacije.**
- Njegovati ponos prema vlastitom naslijeđu i otvorenost prema drugima.**

Potrebna oprema/resursi / Zahtjevi za radni prostor:

Poster, markeri, papir, olovke u boji

- **Multimedijalni projektor (opciono za video zapise ili muzičke klipove)**
- **Stolovi/prostor na zidu za izložbene prostore**
- **Pristup internetu/biblioteci (za istraživanje ako je potrebno)**
- **Zvučnici (opciono, za reprodukciju tradicionalne/moderne muzike)**



**Co-funded by
the European Union**

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Objašnjenje i dodjeljivanje aktivnosti:

- **Opis aktivnosti:**
- Učenici će pripremiti mini-prezentaciju (pojedinačno ili u malim grupama) o muzici iz vlastite kulture ili iz kulture izbjeglice/imigranta iz razreda. Mogu se fokusirati na tradicionalne instrumente, narodne pjesme, plesove, poznate muzičare, moderne trendove ili ulogu muzike u važnim kulturnim događajima.
- Mogu koristiti postere, crteže, muzičke isječke ili artefakte kao podršku svojoj prezentaciji.

Uloge:

- Učenici: Istraživati, kreirati postere/infografike, pripremiti usmene prezentacije u trajanju od 2-3 minute.
- Nastavnik/ica: Predstavite aktivnost, ponudite primjere, pomozite u istraživanju, vodite sesiju dijeljenja.

Korak 1: Uvod (5 minuta)

Kulturni sajam

- Nastavnik objašnjava aktivnost, daje primjere (npr. tradicionalni irski ples, sirijska oud muzika, kolumbijska cumbia) i dodjeljuje/precizira teme.

Korak 2: Vrijeme pripreme (15 minuta)

- Studenti rade na posterima/infografikama i pišu ključne tačke za svoje prezentacije.

Korak 3: Vrijeme prezentacije (30 minuta)

- Učenici predstavljaju svoje projekte iz kulturne muzike razredu (2-3 minute svaki).

Preporučena pitanja za analizu:

Šta ste naučili o kulturama koje su danas predstavljene?

Kakav je bio osjećaj podijeliti nešto iz vlastite pozadine (ili istražiti tuđu)? Koje muzičke tradicije ili priče su vas iznenadile?

Kako nam učenje o muzici može pomoći da bolje razumijemo jedni druge?



Co-funded by
the European Union



REFINC

PROCJENA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Verzija za štampanje:

1. Koji je glavni cilj inkluzivne nastave?

- a) Fokusirajte se samo na akademski uspjeh b) Osigurajte smislen pristup obrazovanju za sve učenike c) Podučavajte učenike izbjeglice odvojeno

2. Kulturno odgovorna nastava (CRT) posmatra kulturne identitete učenika kao:

- a) Prepreke koje treba savladati b) Neutralni faktori c) Sredstva za učenje

3. Jedna od ključnih strategija CRT-a je:

- a) Izbjegavajte dvojezične materijale b) Izgradite povjerenje kroz aktivnosti izgradnje odnosa c) Naglašavajte samo popularnu kulturu

4. Koji koncept vrednuje znanje učenika stečeno kod kuće u učionici?

- a) Fondovi znanja b) Standardizirano testiranje c) Učenje napamet

5. Kritička pedagogija podstiče nastavnike da:

- a) Fokusirajte se samo na sadržaj udžbenika b) Oспорiti dinamiku moći i uključiti raznolik sadržaj c) Ignorirati kulturne razlike

6. Inkluzivna učionica treba se uglavnom fokusirati na:

a) Samo fizička dostupnost

b) Raznolikost, empatija i pripadnost c) Stroga standardizacija ponašanja

7. Nastava usmjerena na traumu naglašava razumijevanje:

a) Odjeća učenika

b) Kako raseljavanje utiče na učenje i emocije c) Samo akademske praznine

8. Prema Vigotskijevoj sociokulturnoj teoriji, učenje se najbolje odvija kroz:

a) Društvene i kulturne interakcije b) Vježbe pamćenja c) Izolacija i takmičenje

9. Koja je najbolja praksa za stvaranje inkluzivne učionice?

a) Kampanje protiv vršnjačkog nasilja utemeljene na restorativnim praksama

b) Davanje dodatnih domaćih zadaća učenicima izbjeglicama c) Korištenje jednog jezika za sve aktivnosti

10. Sistem vršnjačkih prijatelja namijenjen je:

a) Pomoći novim studentima izbjeglicama da se integrišu u društvo b) Povećati konkurenciju c) Smanjiti interakciju među studentima

11. Univerzalni dizajn za učenje (UDL) promovira:

a) Fiksne metode za sve studente b) Fleksibilni ciljevi, metode i ocjenjivanje c) Nastava samo putem predavanja

• 12. Pomoćna tehnologija poput Automatske transkripcije pomaže:

• a) Samo učenici s oštećenjem vida b) Samo učenici s oštećenjem pokretljivosti c) Učenici s oštećenjem sluha i učenici jezika

• 13. Glavni cilj korištenja asistivnih tehnologija u obrazovanju je:

• a) Da bi se aktivnosti olakšale b) Da bi se osiguralo ravnopravno učešće c) Da bi se ubrzalo učenje

• 14. U aktivnosti Dijeljenje kulturnih historija, učenici uglavnom rade na sljedeći način:

• a) Takmičenje u predavljanju najbolje kulture

• b) Saradnja u malim grupama radi predavljanja kulturnih elemenata c) Pamćenje datuma historijskih događaja

• 15. Koja je svrha pitanja za analizu nakon kulturnih aktivnosti?

• a) Ocjenjivanje jezičkih vještina učenika b) Razmišljanje o inkluzivnosti i empatiji c) Pamćenje činjenica o drugim zemljama

• 16. U aktivnosti Matematika i kulturno znanje, matematički problemi su:

• a) Nasumično odabrano

• b) Na osnovu kulturnih iskustava studenata c) Samo o zapadnim tržištima

17. Koja od sljedećih praksi se preporučuje za povezivanje matematike s kulturom?

a) Rješavanje generičkih problema iz udžbenika b) Rasprava o budžetiranju na tržnicama c) Izbjegavanje primjera iz stvarnog života

18. Na Sajmu kulturne razmjene, od učenika se traži da:

a) Učite samo o jednoj muzičkoj tradiciji

b) Pripremiti prezentacije o muzici iz različitih kultura c) Napisati eseje o historiji

19. Poster ili infografika na Sajmu kulturne razmjene moraju sadržavati:

a) Lični napadi b) Slike i ključne tačke o muzici i kulturi c) Samo tekst, bez vizuelnih elemenata

20. Zašto je važno povezati učenje u učionici sa iskustvima iz stvarnog života?

a) Da se pomogne učenicima da brže pamte b) Da učenje bude smislenije i relevantnije c) Da se smanji vrijeme planiranja časa

Tačni odgovori: 1b, 2c, 3b, 4a, 5b, 6b, 7b, 8a, 9a, 10a, 11b, 12c, 13b, 14b, 15b, 16b, 17b, 18b, 19b, 20b.

Gform

MODUL 2: KULTURNA OSJETLJIVOST



PREZENTACIJA

Uvod

U današnjem sve više globaliziranom i međusobno povezanom svijetu, učionice postaju mikrokosmosi raznolikosti. Učenici dolaze iz širokog spektra kulturnih, jezičkih i socio-ekonomskih sredina, donoseći sa sobom bogata iskustva koja mogu značajno obogatiti obrazovno okruženje. Međutim, ova raznolikost također predstavlja jedinstvene izazove, posebno za učenike izbjeglice koji se često suočavaju sa složenošću prilagođavanja novoj zemlji, jeziku i kulturi, istovremeno se noseći s emocionalnim posljedicama raseljavanja. Modul Kulturna osjetljivost posebno je osmišljen kako bi opremio edukatore alatima, strategijama i načinom razmišljanja potrebnim za poticanje inkluzivnog, empatičnog i kulturno odgovornog okruženja u učionici.

Ovaj modul je strukturiran oko tri međusobno povezane cjeline:

Razumijevanje kulturnog porijekla i iskustava studenata izbjeglica

Podsticanje multikulturalnog okruženja u učionici

Promocija poštovanja i uvažavanja različitosti

Svaka jedinica se nadovezuje na prethodnu, vodeći edukatore od osvješćivanja do djelovanja, i konačno do stvaranja istinski inkluzivnog i kulturno osjetljivog obrazovnog prostora.

Razumijevanje kulturnog porijekla i iskustava studenata izbjeglica

Prvi korak ka kulturnoj osjetljivosti je razumijevanje različitih kulturnih porijekla i iskustava koja učenici izbjeglice donose u učionicu. Učenici izbjeglice su osobe koje su pobjegle iz svojih matičnih zemalja zbog rata, progona ili prirodnih katastrofa. Često doživljavaju jezičke barijere, kulturnu disonancu, traumu i socijalnu izolaciju, što sve može značajno utjecati na njihov akademski uspjeh i socijalnu integraciju.



Co-funded by
the European Union

MODUL 2: KULTURNA OSJETLJIVOST



Prepoznavanje jedinstvenih putovanja učenika izbjeglica je ključno. Ovi učenici su često prošli kroz ekstremne promjene koje utiču na njihov osjećaj identiteta i pripadnosti. Stoga je razvijanje kulturne svijesti neophodno. Kulturna svijest znači prepoznavanje da porijeklo učenika utiče na njihovo ponašanje, stilove učenja i društvene interakcije. To zahtijeva prevazilaženje stereotipa i pojednostavljenih narativa o izbjeglicama i prihvatanje nijansiranog razumijevanja njihovih iskustava.

Edukatori se podstiču da primjenjuju inkluzivne prakse kao što su aktivno slušanje, uključivanje kulturnih tradicija učenika u nastavni plan i program, fleksibilne strategije podučavanja prilagođene različitim potrebama i uspostavljanje programa vršnjačkog mentorstva kako bi se olakšala socijalna integracija. Kroz sesije pripovijedanja, interaktivno mapiranje porijekla učenika i svakodnevne prakse u učionici koje odražavaju kulturnu raznolikost, edukatori mogu stvoriti okruženja u kojima se učenici izbjeglice osjećaju viđeno, cijenjeno i poštovano.

Podsticanje multikulturalnog okruženja u učionici

Iako je razumijevanje kulturnih razlika važno, ono mora biti praćeno namjernim djelovanjem. Multikulturalna učionica ide dalje od pukog priznavanja različitosti; ona aktivno integriše različite kulturne perspektive u sve aspekte nastave i učenja. Ova jedinica naglašava namjerno stvaranje okruženja u kojem se identiteti učenika ne samo priznaju, već i slave.

Multikulturalno obrazovanje fokusira se na tri ključna principa: zastupljenost, jednakost i poštovanje. Edukatori imaju zadatak da osiguraju da njihovi nastavni materijali, diskusije u učionici i aktivnosti uključuju višestruke kulturne perspektive. Zastupljenost podrazumijeva korištenje različitih udžbenika, studija slučaja, priča i primjera koji odražavaju porijeklo svih učenika. Jednakost zahtijeva pružanje svim učenicima jednakog pristupa resursima i mogućnostima, bez obzira na njihovo porijeklo. Poštovanje znači njegovanje okruženja u kojem se različite kulture podjednako cijene i podstiče saradnja među različitostima.



Co-funded by
the European Union

MODUL 2: KULTURNA OSJETLJIVOST



Da bi podstakli multikulturalnu učionicu, nastavnici mogu primijeniti strategije kao što su:

- Dizajniranje kulturno raznolikog nastavnog plana i programa za sve predmete.
- Uređenje učionica multikulturalnim slikama, mapama i umjetničkim djelima koje su kreirali učenici.
- Organizovanje projekata kulturne saradnje i tematskih dana na kojima studenti predstavljaju aspekte svog kulturnog naslijeđa.
- Štaviše, izazovi poput stereotipa, simboličnog predstavljanja i jezičkih barijera moraju se proaktivno rješavati. Stručno usavršavanje usmjereno na kulturnu kompetenciju, kontinuiranu refleksiju i mehanizme povratnih informacija ključni je alat za podršku održivim multikulturalnim praksama. Nastavnici također moraju biti oprezni da ne predstavljaju kulturu kao statičan ili monolitni entitet, već da prepoznaju njenu dinamičnu i evoluirajuću prirodu.
- Promocija poštovanja i uvažavanja različitosti
- Posljednji korak u izgradnji kulturno osjetljive učionice je njegovanje kulture poštovanja i uvažavanja različitosti. Dok tolerancija može dozvoliti postojanje razlika, poštovanje te razlike uzdiže na mjesto časti i učenja. Prava inkluzija se događa kada učenici prepoznaju različitost kao snagu koja obogaćuje njihovo vlastito razumijevanje svijeta.

Ova jedinica naglašava važnost prelaska sa pasivnog prihvatanja na aktivno angažovanje u pogledu kulturne raznolikosti. Edukatori moraju modelirati inkluzivno ponašanje kroz svoje svakodnevne interakcije, jezik i stilove upravljanja učionicom. Otvoreni dijalog o kulturi, identitetu i predrasudama treba redovno omogućavati, omogućavajući učenicima da podijele svoja iskustva i perspektive u sigurnom okruženju.

Praktične metode za promovisanje poštovanja uključuju:

- Projekti kulturne razmjene gdje studenti istražuju i prezentiraju kulture koje se razlikuju od njihove vlastite.
- Sporazumi u učionici koji naglašavaju principe poštovanja, empatije i saradnje.
- Vježbe kritičkog mišljenja koje osporavaju stereotipe i potiču učenike da preispituju pojednostavljene narative.



Co-funded by
the European Union

MODUL 2: KULTURNA OSJETLJIVOST



Izgradnja poštovanja također uključuje podučavanje učenika kako prepoznati i slaviti simbole, priče i tradicije različitih kultura. Umjetničke aktivnosti koje uključuju stvaranje kulturnih simbola, sesije pripovijedanja gdje učenici dijele tradicionalne priče i krugovi diskusije koji istražuju kulturne vrijednosti pomažu učenicima da internaliziraju važnost raznolikosti.

Važno je napomenuti da njegovanje poštovanja različitosti priprema učenike za život u međusobno povezanom svijetu gdje je međukulturna saradnja ključna. Pomaže u razbijanju predrasuda i izgradnji mostova razumijevanja i empatije među pojedincima iz različitih sredina.

Ukupna integracija jedinica

- **Tri jedinice modula Kulturna osjetljivost su usko povezane i osmišljene da izgrade sveobuhvatno razumijevanje kulturne inkluzivnosti. One se kreću od osvještavanja (razumijevanje kulturnog porijekla) do djelovanja (izgradnja multikulturalnog okruženja) i formiranja stava (promocija poštovanja i uvažavanja različitosti). Zajedno, one čine holistički okvir za transformaciju učionica u prostore empatije, inkluzije i globalnog građanstva.**

Završetkom ovog modula, edukatori će biti bolje pripremljeni za:

- **Prepoznajte složenost izbjegličkih iskustava.**
- **Stvoriti okruženje u kojem se svi učenici, bez obzira na porijeklo, osjećaju sigurno i cijenjeno.**
- **Opremiti učenike vještinama za poštovanje i efikasno angažovanje u raznolikom društvu.**

Promoviranje kulturne osjetljivosti u obrazovanju nije samo etički imperativ; to je obrazovna potreba. Kulturno osjetljiva učionica koristi svakom učeniku proširujući njihove perspektive, produbljujući njihovu empatiju i poboljšavajući njihov kapacitet za kritičko razmišljanje i saradnju. Priprema učenike ne samo za akademski uspjeh već i za smisleno učešće u globalnoj zajednici koju karakteriziraju raznolikost, složenost i međuzavisnost.

U konačnici, kulturna osjetljivost u obrazovanju postavlja temelje za pravednija, empatičnija i inkluzivnija društva.



Co-funded by
the European Union



REFINC

PLANOVI LEKCIJA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Naziv aktivnosti: Pripovijedanje kulturnih priča i izgradnja identiteta

Razred:

- 9–14 godina (prilagodljivo za različite starosne grupe)

Potrebno vrijeme:

- 45–60 minuta

Ciljevi učenja:

Do kraja ove lekcije, učenici će:

- Razviti razumijevanje jedinstvenog kulturnog porijekla i iskustava izbjeglica i imigranata.
- Poboljšajte njihovu empatiju i vještine aktivnog slušanja kroz pripovijedanje i diskusiju.
- Razmislite o važnosti kulture u oblikovanju ličnih i društvenih identiteta.
- Poboljšajte vještine usmene i pismene komunikacije kreiranjem i predstavljanjem kulturnih narativa.

Potrebni materijali:

- Papir i olovke ili markeri
- Odštampani materijali sa usmjeravajućim pitanjima za pripovijedanje
- Primjeri kratkih kulturnih priča (opciono)
- Mapa svijeta (odštampana ili projektovana)
- Audio snimač ili pametni telefoni (opciono za digitalno pripovijedanje)

Priprema:

- Odšampajte ili pripremite vodeća pitanja (npr. „Koja je tradicija u vašoj porodici?“, „Kojim jezikom govorite kod kuće?“)
- Postavite stolice u krug u učionici kako biste podstakli dijeljenje.
- Pripremite primjer kulturne priče ako učenicima treba inspiracija.



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Korak 1: Uvod u kulturno pripovijedanje (10 minuta)

- Uvedite ideju da svaka kultura ima priče, tradicije i iskustva koja oblikuju identitet.

Objasnite da dijeljenje ličnih ili istraženih priča može pomoći u izgradnji empatije i razumijevanja.

- Naglasite važnost poštovanog slušanja i otvorenog uma.

- Korak 2: Refleksija i priprema priče (10 minuta)

Zamolite učenike da pojedinačno razmisle o vlastitoj kulturnoj pozadini, tradicijama ili kulturnom iskustvu koje poznaju.

- Učenici zapisuju kratke bilješke ili kratak nacrt kako bi pripremili svoju priču.

- Korak 3: Dijeljenje priča u grupi (15–20 minuta)

Podijelite učenike u male grupe od 4-5.

- Svaki učenik naizmjenice dijeli svoju priču dok ostali pažljivo slušaju.

Ohrabrite članove grupe da nakon svake priče postave jedno uljudno dodatno pitanje kako bi produbili razumijevanje.

Korak 4: Diskusija i mapiranje u razredu (10–15 minuta)

Nakon dijeljenja informacija u grupi, ponovo okupite cijeli razred.

Na karti svijeta, pozovite učenike da postave marker koji označava zemlju ili regiju povezanu s njihovom pričom.

Razgovarajte o sličnostima i razlikama među pričama koje su se podijelile, ističući bogatstvo kulturne raznolikosti.



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Korak 5: Zaključak i refleksija (5–10 minuta)

Zamolite učenike da razmisle o onome što su naučili:

Šta ih je iznenadilo?

Kako je slušanje tuđih priča promijenilo njihov pogled na školske drugove/drugare?

Po želji, učenici mogu napisati kratak odlomak u kojem sažimaju kako pripovijedanje može poticati inkluziju i poštovanje.

Procjena:

Formativna procjena zasnovana na učešću u grupnom dijeljenju i diskusiji.

Na kraju časa prikupljen je kratki refleksivni pisani rad.

(Neobavezno) Audio ili video snimak učenika koji predstavljaju svoje priče za potrebe portfolija.

Proširenje (opciono):

Napravite „Knjigu priča o kulturi razreda“ u kojoj učenici pišu ili crtaju svoje priče koje će biti sakupljene u knjigu i izložene u učionici ili školskoj biblioteci.

Relevantne ključne riječi:

Kulturno pripovijedanje, kulturni identitet, iskustva izbjeglica, usmena komunikacija, empatija, kulturna svijest, aktivno slušanje, raznolikost, lični narativi, jezičke vještine



**Co-funded by
the European Union**

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Naziv aktivnosti: Mapiranje kulturne raznolikosti putem podataka

Razred:

9–14 godina (prilagodljivo za različite starosne grupe)

- Potrebno vrijeme:
- 60 minuta

Ciljevi učenja:

Do kraja ove lekcije, učenici će:

Prikupljajte i organizirajte podatke iz stvarnog svijeta vezane za kulturno porijeklo.
Primijenite osnovne matematičke vještine za analizu statistike raznolikosti.
Vizualno interpretirati i predstaviti kulturne podatke putem mapa i grafikona.
Razumjeti značaj kulturne raznolikosti u svojim lokalnim i globalnim zajednicama.

Potrebni materijali:

- Prazne karte svijeta (jedna po učeniku ili po grupi)
- Olovke u boji ili markeri
- Materijali za anketiranje (jednostavan upitnik o kulturnom porijeklu, koji priprema nastavnik/nastavnica)
- Milimetarski papir
- Vladari
- Pristup globusu ili karti svijeta u učionici (projektor/štampano)

Priprema:

- Pripremite jednostavan anonimni upitnik za učenike (npr. "Koja je zemlja porijekla vaše porodice?", "Koji se jezici govore kod kuće?")
- Odšampajte prazne karte svijeta za učenike ili pripremite online digitalnu kartu ako koristite računare/tablete.
- Pripremite osnovne predloške grafikona za učenike (stupčaste ili tortne grafikone).



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Objašnjenje i dodjeljivanje aktivnosti:

Korak 1: Uvod u prikupljanje podataka (10 minuta)

Objasnite kako naučnici i istraživači prikupljaju, analiziraju i vizualiziraju podatke kako bi razumjeli složene teme.

Možete li predstaviti ideju da se kulturna raznolikost u učionici može naučno proučavati putem prikupljanja podataka?

- **Korak 2: Prikupljanje podataka (10–15 minuta)**

- Podijelite anketu i neka je učenici popune.
- Prikupite sve odgovore (anonimno ili od volontera) i sastavite podatke o razredu na ploči.

- **Korak 3: Vizuelni prikaz (20 minuta)**

Studenti koriste prikupljene podatke za:

- Označite zemlje porijekla na njihovim praznim kartama svijeta.
- Koristite olovke u boji da označite različite regije ili kontinente.
- Učenici također kreiraju jednostavne stupčaste grafikone ili tortne dijagrame koji prikazuju kulturnu distribuciju u učionici.

- **Korak 4: Analiza i diskusija (10–15 minuta)**

- Analizirajte podatke kao klasu:
- Koje su zemlje ili regije najzastupljenije?
- Šta ovo govori o raznolikosti zajednice?

Razgovarajte o tome kako različita porijekla doprinose okruženju u učionici.

Povežite vježbu sa primjenama u stvarnom svijetu, poput načina na koji demografi, sociolozi i naučnici koriste slične metode za proučavanje ljudskih populacija.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Objašnjenje i dodjeljivanje aktivnosti:

Korak 5: Refleksija (5 minuta)

Učenici razmišljaju pojedinačno ili u parovima:

- Zašto je važno prepoznati i cijeniti kulturnu raznolikost oko nas?
- Kako nam podaci mogu pomoći da bolje razumijemo ljude i kulture?

Procjena:

- Studentske mape i grafikoni se ocjenjuju s obzirom na tačnost i kreativnost.
- Učešće u diskusiji u razredu.

Kratki reflektivni odlomak ili 2-3 rečenice koje sažimaju ono što su naučili iz aktivnosti.

Proširenje (opciono):

Studenti istražuju obrasce migracija povezane s historijskim ili trenutnim događajima i predstavljaju svoja otkrića.

Uvedite osnovne statističke koncepte (npr. srednju vrijednost, mod, raspon) koristeći prikupljene kulturne podatke.

Relevantne ključne riječi:

Analiza podataka, kulturna raznolikost, mapiranje, matematičko predstavljanje, statistika, globalno građanstvo, STEM obrazovanje, podaci iz stvarnog svijeta, kulturno porijeklo, vizualno učenje



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Naziv aktivnosti: Kulturni simboli i muzika: Izrazi identiteta

Razred:

9–14 godina (prilagodljivo za različite starosne grupe)

Potrebno vrijeme:

60 minuta

Ciljevi učenja:

Do kraja ove lekcije, učenici će:

- Istražite važnost kulturnih simbola i tradicionalne muzike u izražavanju identiteta.
- Razviti poštovanje prema različitim umjetničkim i muzičkim tradicijama iz cijelog svijeta.
- Izraziti vlastito kulturno porijeklo ili poštovanje druge kulture kroz vizualnu umjetnost.
- Jačaju komunikacijske vještine predstavljanjem i objašnjavanjem svog kreativnog rada.

Potrebni materijali:

- Umjetnički pribor: papir, olovke, markeri, boje, makaze, ljepilo
- Pristup audio uzorcima tradicionalne muzike iz različitih kultura
- Zvučnici ili audio oprema
- Vizualni primjeri kulturnih simbola (projicirani ili odštampani)
- Opcionalno: Predlošci za maske, zastave ili simbolične motive

Priprema:

- Prikupite primjere kulturnih simbola (npr. afričke maske, bosanski vez, totemi američkih Indijanaca, islamski geometrijski uzorci).
- Pripremite plejlistu s tradicionalnom muzikom iz različitih regija svijeta (kratki uzorci od 30 sekundi).
- Organizujte stolove za grupni rad i umjetničko stvaralaštvo.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Objašnjenje i dodjeljivanje aktivnosti:

Korak 1: Uvod u kulturne simbole i muziku (10 minuta)

- Pustite kratku listu pjesama s tradicionalnom muzikom iz različitih kultura.
- Prikažite vizualne primjere kulturnih simbola i objasnite njihova značenja.
- Razgovarajte o tome kako umjetnost i muzika služe kao važni izrazi kulturnog identiteta.

Korak 2: Kreativna aktivnost – Odaberite simbol (25–30 minuta)

- Studenti biraju jedno od sljedećeg:
- Kulturni simbol iz njihovog vlastitog naslijeđa.
- Simbol iz druge kulture koji smatraju zanimljivim (ohrabruju se da ga ukratko istraže ako je potrebno).
- Učenici stvaraju umjetničko djelo (crtež, sliku ili kolaž) koje predstavlja taj simbol.
- Potaknite učenike da uključe elemente koji prenose značenje i priču simbola.

Korak 3: Kratka prezentacija (10–15 minuta)

- Učenici predstavljaju svoje umjetničke radove u malim grupama ili pred razredom.

Oni objašnjavaju:
Zašto su odabrali baš taj simbol?
Šta su naučili o kulturi kroz ovu aktivnost.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Objašnjenje i dodjeljivanje aktivnosti:

Korak 4: Refleksija i diskusija u razredu (5–10 minuta)

Koje sličnosti i razlike ste uočili među različitim kulturnim simbolima?

- Kako nam muzika i umjetnost pomažu da razumijemo i poštujemo druge kulture?
- Kako vaš vlastiti kulturni identitet utiče na vaše umjetničke izbore?

Procjena:

- Kreativnost i trud su vidljivi u umjetničkom djelu.
- Učešće u prezentaciji i refleksiji.
- Sposobnost artikuliranja kulturnog značaja odabranog simbola.

Proširenje (opciono):

- Napravite "Galeriju kulturne umjetnosti" u hodniku škole s umjetničkim radovima učenika i kratkim opisom za svaki od njih.

Pozovite gostujućeg umjetnika ili muzičara iz lokalne kulturne organizacije da govori o svojim tradicijama.

Relevantne ključne riječi:

- Kulturni simboli, tradicionalna muzika, umjetničko izražavanje, uvažavanje različitosti, vizualne umjetnosti, globalno građanstvo, muzičke tradicije, kreativnost, kulturna svijest i interkulturalno učenje.

Gform



Co-funded by
the European Union

MODUL 3: RJEŠAVANJE SUKOBA I MEDIJACIJA



PREZENTACIJA

Uvod

Ovaj modul se fokusira na pomoć nastavnicima u razvoju osnovnih vještina za rješavanje sukoba i posredovanje u neslaganjima u multikulturalnoj učionici, posebno onih koja uključuju učenike iz izbjegličkih sredina. Djeca izbjeglice često sa sobom nose jedinstvena iskustva, uključujući traumu, jezičke poteškoće i kulturnu dislokaciju. U raznolikoj učionici, nesporazumi i sukobi mogu lako nastati - ne samo iz različitih gledišta, već i iz dubljih borbi s identitetom, pripadnošću i povjerenjem.

Međutim, konflikt nije inherentno negativan. Kada se njime efikasno upravlja, može dovesti do rasta, dubljeg razumijevanja i jačih odnosa. Ovaj modul će nastavnike voditi ka:

Koristite empatiju kao alat za razumijevanje uzroka sukoba.

Izgradite povjerenje i odnos sa učenicima kako biste spriječili i upravljali napetostima.

Razvijte vještine aktivnog slušanja kako biste podržali otvorenu i iskrenu komunikaciju.

Nastavnici će istražiti kako pretvoriti sukobe u učionici u prilike za učenje i povezivanje, osnažujući sve učenike, uključujući i one iz izbjegličkih porodica, da se osjećaju sigurno, saslušano i uključeno.

Sažetak teorijskog okvira Ovaj modul je organizovan u tri ključne jedinice, od kojih se svaka fokusira na bitne aspekte rješavanja sukoba koje svaki nastavnik treba da razumije i primjenjuje. Zajedno, ove jedinice pružaju sveobuhvatan vodič koji pomaže nastavnicima da spriječe i posreduju u sukobima u učionici, posebno kada rade sa učenicima izbjeglicama.

Jedinica 1: Empatija u konfliktnim situacijama – Pomaže nastavnicima da shvate ulogu empatije u upravljanju dinamikom u učionici i rješavanju konflikata.

Jedinica 2: Izgradnja povjerenja i odnosa – Fokusira se na stvaranje snažnih, podržavajućih odnosa s učenicima kao temelja za mirne i inkluzivne učionice.

Jedinica 3: Vještine aktivnog slušanja – Oprema nastavnike komunikacijskim alatima potrebnim za razumijevanje potreba učenika i sprječavanje nesporazuma prije nego što eskaliraju.



Co-funded by
the European Union

MODUL 3: RJEŠAVANJE SUKOBA I MEDIJACIJA



Ove jedinice imaju za cilj da pomognu nastavnicima:

Prepoznati i odgovoriti na emocionalne i kulturne potrebe učenika izbjeglica.

Razviti praktične strategije za rješavanje konfliktnih situacija iz stvarnog života.

Izgradite inkluzivna okruženja za učenje koja promovišu poštovanje, razumijevanje i saradnju.

1. Empatija u konfliktnim situacijama

Rješavanje sukoba u učionici ne svodi se samo na provođenje pravila ili smirivanje situacije - radi se o razumijevanju onoga što se zaista događa ispod površine. U srži efikasnog rješavanja sukoba je empatija.

Empatija znači staviti se u cipele učenika, osjetiti ono što on osjeća i sagledati svijet iz njegove perspektive. Ovo je ključno pri radu sa učenicima izbjeglicama koji se mogu suočiti s dodatnim izazovima poput prilagođavanja novom jeziku, suočavanja s prošlim traumama ili osjećaja da im nešto nije u skladu s drugom kulturom.

Zašto je empatija važna

Gradi povjerenje: Učenici će se vjerovatnije otvoriti kada osjete da ih se razumije.

Smanjuje napetost: Razumijevanje emocija koje stoje iza postupaka može spriječiti eskalaciju.

Stvara sigurnost: Učionica u kojoj se praktikuje empatija osjeća se sigurnije za sve učenike, posebno za one koji se osjećaju ranjivo.

Osnovni elementi empatije

Aktivno slušanje: Ne samo slušanje, već istinsko obraćanje pažnje. Posmatranje govora tijela, tona i emocija.

Refleksija osjećaja: Prepoznavanje onoga što učenici izražavaju, npr. „Vidim da si frustriran/a.“

Neosuđujući pristup: Prihvatanje učenika onakvima kakvi jesu, bez etiketiranja ili stereotipiziranja.

Nastavnici mogu podsticati empatiju podsticanjem otvorene komunikacije, fokusiranjem na potrebe učenika, a ne samo na ponašanje, i praktikovanjem strpljenja kada se pojave kulturne razlike.



Co-funded by
the European Union

MODUL 3: RJEŠAVANJE SUKOBA I MEDIJACIJA



2. Izgradnja povjerenja i odnosa

Povjerenje je temelj pozitivnog okruženja za učenje, posebno za učenike koji su iskusili neizvjesnost ili traumu, kao što su to mnogi učenici izbjeglice.

- Šta je povjerenje u učionici?
- Povjerenje je osjećaj sigurnosti. To znači da učenici osjećaju sigurnost da njihov nastavnik brine o njima, da ih poštuje i da će se prema njima odnositi pravedno. Odnos je svakodnevna veza - pozitivan, podržavajući odnos koji učenicima daje osjećaj da su viđeni i cijenjeni.
- Za studente izbjeglice, koji su možda imali nestabilnu ili traumatsku prošlost, potrebno je vrijeme da se izgradi povjerenje, ali je ključno za njihov uspjeh.

Kako nastavnici grade povjerenje i odnos

- Dosljednost: Ispunjava obećanja. Pravedno primjenjuje pravila.
- Integritet: Budite iskreni. Priznajte greške. Budite puni poštovanja.
- Lični angažman: Pokažite iskreno interesovanje za živote učenika. Postavljajte pitanja, podijelite nešto o sebi.

Ovi elementi pomažu učenicima da osjete da njihov nastavnik nije samo autoritet, već neko ko se istinski brine.

Zašto su povjerenje i odnos važniji za studente izbjeglice

Studenti izbjeglice se mogu suočavati s emocionalnom patnjom.

Moguće je da zbog prošlih iskustava ne vjeruju autoritetima.

Za napredak im je potrebno sigurno i predvidljivo okruženje.

Izgradnjom povjerenja i odnosa, nastavnici stvaraju podržavajuću učionicu u kojoj se izbjeglički učenici osjećaju osnaženo da uče, učestvuju i povezuju se.



Co-funded by
the European Union

MODUL 3: RJEŠAVANJE SUKOBA I MEDIJACIJA



3. Vještine aktivnog slušanja

- Aktivno slušanje ide ruku pod ruku s empatijom i povjerenjem. Radi se o tome da budete potpuno prisutni kada učenik govori - ne samo da čujete riječi, već da razumijete značenje koje stoji iza njih.
- U učionicama s učenicima izbjeglicama, jezičke barijere mogu otežati komunikaciju. Aktivno slušanje pomaže u premošćivanju tog jaza, osiguravajući da se učenici osjećaju saslušano i shvaćeno, čak i kada im je jezik ograničen.
- Ključni elementi aktivnog slušanja
- Obratite punu pažnju: kontakt očima, govor tijela, bez ometanja.
- Pokažite da slušate: Klimnite glavom, nasmiješite se, dajte verbalne znakove poput „Razumijem“.
- Razmislite i razjasnite: Ponovite ili preformulišite da biste provjerili razumijevanje: „Dakle, kažete...“
- Postavljajte pitanja: Pomozite učenicima da se bolje izraze: „Možete li mi reći više?“

Prednosti u učionici

- Bolje razumijevanje: Pomaže nastavnicima da shvate šta se dešava.
- Smanjuje nesporazume, posebno kada su prisutne jezičke ili kulturne razlike.
- Jača odnose: Učenici se osjećaju poštovano i cijenjeno.

HURIER model (Slušanje, Razumijevanje, Pamćenje, Interpretacija, Evaluacija, Reagovanje)

Ovaj model rastavlja slušanje na jasne korake, pomažući nastavnicima da se fokusiraju na svaki aspekt i poboljšaju svoje vještine slušanja.



Co-funded by
the European Union

MODUL 3: RJEŠAVANJE SUKOBA I MEDIJACIJA



Spajanje svega zajedno: Rješavanje sukoba sa studentima izbjeglicama

- Kada dođe do sukoba:
- Zastanite i slušajte: Fokusirajte se na razumijevanje, ne samo na reagovanje.
- Priznajte osjećaje: Obavijestite učenike da su njihove emocije opravdane.
- Pogledajte ispod površine: Zapitajte se: „Šta se ovdje zaista dešava?“ Može li to biti strah, frustracija ili nerazumijevanje?
- Olakšajte dijalog: Pomozite učenicima da izraze svoje potrebe i ohrabrite ih da slušaju jedni druge.
- Budite model poštovanja u komunikaciji: Koristite „ja“ izjave i vodite učenike da čine isto.
- Rješavanje sukoba nije stvar pobjednika ili gubitnika. Radi se o pomaganju učenicima da nauče da se snalaze u razlikama, da se efikasno izražavaju i da rade zajedno u saradnji. Za učenike izbjeglice, ovi trenuci mogu biti ključni u tome da se osjećaju prihvaćeno i cijenjeno u svom novom okruženju.
- Zaključak
- Empatija, povjerenje i aktivno slušanje nisu samo tehnike - to su stavovi. Kada nastavnici usvoje ove stavove, stvaraju prostor u kojem se učenici izbjeglice, i svi učenici, mogu osjećati sigurno, poštovano i spremno za učenje. Sukobi će se događati, ali uz prave alate, oni mogu postati snažna sila za povezivanje i rast.



Co-funded by
the European Union



REFINC

PLANOVI LEKCIJA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Namjena:

Da se pomogne učenicima da izgrade zajednički vokabular fraza punih poštovanja i empatije koje mogu koristiti u svakodnevnim interakcijama u učionici, posebno tokom nesuglasica ili kada je neko uznemiren. Ovo podržava razvoj jezika, socijalno-emocionalno učenje i inkluzivnu komunikaciju, što je posebno korisno za učenike izbjeglice koji još uvijek uče jezik.

- Vrijeme: 15–20 minuta (može se postepeno povećavati tokom nekoliko časova).

Potrebni materijali:

Veliki prostor za postere ili oglasnu ploču.

- Šareni markeri, ljepljive bilješke ili kartice za indeksiranje.
- Unaprijed napisane početne fraze (opciono, pogledajte dolje).



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Koraci:

1. Uvod (5 minuta):

Pitajte učenike: „Šta možemo reći da pokažemo da nam je stalo do nečijih osjećaja?“
Razgovarajte o tome zašto je ponekad teško pronaći prave riječi, posebno kada smo uznemireni ili nekoga ne razumijemo dobro.

Objasnite: „Napravit ćemo zid empatije i ljubaznosti, s korisnim frazama koje svatko može koristiti kada postoji problem ili nekome treba podrška.“

2. Fraze za brainstorming (5–10 minuta):

Potaknite učenike da predlože fraze koje znaju ili su čuli, a koje:

- Pokažite empatiju.
 - Pomozite u rješavanju problema mirnim putem.
 - Podstičite slušanje i razumijevanje.
- Primjeri (možete ih navesti kako biste im pomogli da započnu):
- „Osjećam se __ kada __.“ „Možeš li mi pomoći da razumijem?“ „Žao mi je, nisam htio/htjela povrijediti tvoja osjećanja.“ „Hajde da zajedno pronađemo način da ovo riješimo.“ „Vidim da si uznemiren/a, kako ti mogu pomoći?“ „Još ne razumijem, možeš li mi ponovo objasniti?“ „U redu je osjećati se ljuto, hajde da razgovaramo o tome.“ „Ne moramo se složiti, ali možemo slušati jedno drugo.“

Uključite jednostavne prijevode ako izbjeglički učenici govore drugim jezicima (opciono, ovisno o potrebama razreda).

3. Izgradnja Zida riječi (5 minuta):

Napišite ili neka učenici napišu fraze na šarenom papiru ili ljepljivim papirićima.

Rasporedite ih na zid ili poster gdje ih svi mogu vidjeti.

Grupirajte ih u kategorije ako je korisno:

Fraze za slušanje, fraze za osjećaje, fraze za rješavanje problema



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Tekuća upotreba:

Molimo vas da tokom budućih časova pogledate Zid riječi o empatiji, posebno kada dođe do sukoba ili nesporazuma.

Dodajte nove fraze kako ih učenici budu smišljali.

Zid možete koristiti kao podsjetnik ili kutiju s alatima tokom igranja uloga ili stvarnih sukoba u učionici.

Opcionalno praćenje:

Neka učenici odaberu omiljenu frazu sa zida i nacrtaju sliku ili napišu kratku priču pokazujući kada je mogu upotrijebiti.

Koristite neke fraze za dnevni ili sedmični fokus: „Ove sedmice, pokušajmo svi koristiti 'Možete li mi pomoći da razumijem?' kada imamo pitanje ili problem.“



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Naziv aktivnosti: „Izgradi da drži“ – STEM timski izazov

Namjena:

Poticanje saradnje, empatije i rješavanja problema u raznolikom okruženju učionice izazivanjem učenika da rade zajedno na jednostavnom inženjerskom zadatku. Aktivnost ističe kako su poštovanje, slušanje i pravedna raspodjela zadataka ključni za uspješan timski rad, posebno u multikulturalnim učionicama koje uključuju učenike izbjeglice.

Vrijeme: 45–60 minuta

Upute:

1. Podešavanje (5 minuta):

- Podijelite učenike u male grupe od po 4 osobe.
- Objasnite da je ovo STEM izazov za izgradnju tima i da je svaki glas važan u ovom zadatku.
- Dodijelite im ili im dopustite da biraju pravedne i rotirajuće uloge:
 - Graditelj
 - Zapisničar/voditelj materijala
 - Mjerilac vremena
 - Prezenter

2. Sažetak izazova (2 minute):

- Cilj: Izgraditi najvišu samostojeću strukturu koristeći:
 - 10–12 plastičnih slamki
 - 1 metar ljepljive trake
 - 1 par makaza
- Konstrukcija mora držati mali predmet (npr. knjigu ili malu loptu) na vrhu najmanje 10 sekundi.
- Imaju 15 minuta za izgradnju strukture + 10 sekundi za testiranje.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



3. Grupni zadatak (15–20 minuta):

Ohrabrite učenike da:

Planirajte dizajn zajedno prije izgradnje.

Koristite fraze sa Zida riječi o empatiji (ako su dostupne).

Redovno provjeravajte jedni druge: „Da li se svi slažemo?“, „Šta vi mislite?“

4. Provjera aktivnosti usred aktivnosti (5 minuta):

Zastanite na pola i pitajte:

"Jesu li svi uključeni?"

„Šta bi moglo poboljšati naš timski rad?“

Dozvolite učenicima da prilagode svoju komunikaciju ili uloge ako je potrebno.

5. Testiranje i dijeljenje strukture (10 minuta):

Svaki tim testira svoju strukturu s objektom.

Grupa ukratko predstavlja:

- Njihova ideja za dizajn
- Kako su radili kao tim

Svaki izazov koji su zajedno savladali

- 6. Pitanja za analizu (10–15 minuta):

Koristite ovo za vođenje diskusije u razredu:

- Šta je timski rad učinilo uspješnim ili teškim?
- Jeste li imali neslaganja ili sukoba? Kako ste ih riješili?
- Kako ste osigurali da se čuje glas svakoga?

Šta ćete uraditi drugačije sljedeći put kada budete radili u grupi?

Proširenje (opciono):

Ponovite aktivnost sa zamijenjenim ulogama kako biste podstakli prilagodljivost i sagledavanje perspektive.

Povežite to sa stvarnim primjerima inženjera ili naučnika koji rješavaju probleme u različitim timovima.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Naziv aktivnosti: „Osjećaji kroz umjetnost: Razumijevanje sukoba bez riječi“

Namjena:

Pružiti učenicima, posebno onima s jezičkim barijerama, način da izraze emocije i iskustva vezana za sukobe kroz vizualnu umjetnost i muziku. Ova aktivnost potiče empatiju, refleksiju i uključivost korištenjem kreativnog izražavanja kako bi se istražili osjećaji sukoba i kako se mogu mirno riješiti.

Vrijeme: 45–60 minuta

Upute:

1. Uvod (5–10 minuta):

Možete li nam reći kako umjetnost i muzika mogu izraziti osjećanja bez potrebe za mnogo riječi?

Pitajte učenike:

„Kako se osjećate kada dođe do sukoba ili neslaganja?“

„Mogu li boje, oblici ili zvukovi pokazati ta osjećanja?“

2. Umjetničko stvaranje (20–25 minuta):

Zadatak: Napravite crtež, sliku ili kolaž koji prikazuje:

Vrijeme kada ste se osjećali pogrešno shvaćeno ili uznemireno.

ILI kako se osjeća kada ljudi zajedno riješe problem.

Materijali:

Papir, olovke u boji, markeri, boje i časopisi za kolaž.

- Muzika: Pustite umirujuću ili ekspresivnu muziku u pozadini dok rade (opciono, ali pomaže u stvaranju promišljenog raspoloženja).



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



3. Dijeljenje i refleksija (10–15 minuta):

U malim grupama ili parovima, učenici mogu:

- Podijelite njihova umjetnička djela.
- Objasnite (riječima ili samo gestovima) koji osjećaj ili ideju su pokušali pokazati.

Navedite boje ili oblike koje su koristili i zašto.

- 4. Grupna diskusija (10 minuta):

Pitajte:

„Šta si primijetio/la kod umjetničkih djela svojih kolega iz razreda?“

- „Da li je neko koristio boje ili oblike na način koji vas je iznenadio?“
- „Kako nam dijeljenje umjetnosti pomaže da se razumijemo?“

Pitanja za analizu:

- Kako nam umjetnost može pomoći kada ne možemo pronaći prave riječi?
- Šta ste naučili o tome kako se drugi osjećaju tokom sukoba?

Kako biste mogli upotrijebiti umjetnost ili muziku sljedeći put kada se osjećate uznemireno ili neshvaćeno?

Proširenje (opciono):

- Napravite „Zid osjećaja“ u učionici s umjetničkim radovima učenika.

Neka učenici odaberu ili kreiraju pjesmu ili zvuk koji odgovara njihovom umjetničkom djelu i da objasne zašto.

Anketa za procjenu



Co-funded by
the European Union

MODUL 4: PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE



PREZENTACIJA

Uvod

Ovaj modul je osmišljen kako bi pomogao nastavnicima da razumiju i podrže psihosocijalne potrebe učenika izbjeglica unutar školskog okruženja. Djeca i mladi izbjeglice često dolaze u učionice nakon što su doživjeli značajne previranja: rat, prisilne migracije, gubitak doma i zajednice, pa čak i traumu od svjedočenja ili preživljavanja nasilja. Ova iskustva ne ostaju izvan vrata učionice - ona oblikuju način na koji učenici misle, osjećaju i uče.

Psihosocijalno blagostanje nije odvojeno od akademskog uspjeha. U stvari, ono je temelj učenja. Učenici koji se osjećaju emocionalno sigurno, podržano i povezano bolje se fokusiraju, obrađuju informacije i angažuju s vršnjacima. S druge strane, djeca koja su doživjela traumu ili hronični stres mogu pokazivati povlačenje, agresiju, strah ili nezainteresovanost – ponašanja koja se često pogrešno shvataju bez perspektive zasnovane na traumi.

Ovaj modul ima za cilj da nastavnike opremi znanjem, alatima i načinom razmišljanja kako bi prepoznali ovu dinamiku i odgovorili sa suosjećanjem, strukturom i inkluzivnim praksama. Ne zahtijeva od nastavnika da budu psiholozi. Umjesto toga, nudi okvir za stvaranje emocionalno podržavajućih učionica, izgradnju povjerenja i brigu o dobrobiti učenika (i nastavnika) kroz dosljedne, relacijske prakse.

Nastavnici će istražiti kako:

Prepoznati znakove traume i emocionalne patnje kod učenika, posebno kod učenika izbjeglica.

Koristite socijalno i emocionalno učenje (SEL) za promovisanje emocionalne pismenosti i samoregulacije u raznolikim učionicama.

Izgradite dnevne rutine i aktivnosti u učionici koje podstiču sigurnost, povezanost i otpornost.

Brinu o vlastitom emocionalnom blagostanju, izbjegavaju sagorijevanje i održavaju profesionalne granice.

U obrazovanju izbjeglica, učionica postaje više od pukog mjesta učenja - ona postaje prostor za iscjeljenje, pripadnost i rast. Ovaj modul pruža nastavnicima uvid i praktične strategije za samouvjereno i održivo ispunjavanje te uloge.



Co-funded by
the European Union

MODUL 4:

PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE



Modul je strukturiran oko tri ključne jedinice:

Jedinica 1: Razumijevanje traume i njenog utjecaja na učenje – Pomaže nastavnicima da prepoznaju emocionalne i kognitivne efekte traume i uvodi nastavne prakse osjetljive na traumu.

Jedinica 2: Socijalno i emocionalno učenje (SEL) – Nudi strategije za podučavanje emocionalne regulacije, empatije i međuljudskih vještina kroz dnevne rutine i integraciju sadržaja.

Jedinica 3: Dobrobit nastavnika i profesionalne granice – Fokusira se na pomaganje nastavnicima da održe vlastito mentalno zdravlje, izbjegnu umor od saosjećanja i uključe se u održivu brigu o sebi.

Svaka jedinica povezuje teoriju s praksom u učionici kroz primjere, refleksivna pitanja i jednostavne, primjenjive strategije. Modul također uključuje tri interdisciplinarna plana lekcija, osmišljena za:

**Lingvističke i društvene nauke – Podrška izražavanju i emocionalnom vokabularu.
Nauka, tehnologija i matematika – Razvoj logičkog razmišljanja uz jačanje emocionalne regulacije i rješavanja problema.**

- **Plastična umjetnost i muzika – Pružanje kreativnih načina učenicima da procesuiraju i izraze svoja osjećanja neverbalno.**

Psihosocijalna podrška ne znači rješavanje svih problema – već prepoznavanje onoga što učenici nose sa sobom i suočavanje s njima s empatijom, strukturom i nadom. Kada nastavnici razumiju kako odgovoriti na emocionalne potrebe na kulturno osjetljiv i traumu svjesni način, oni postavljaju temelje za inkluzivna okruženja za učenje u kojima svi učenici, a posebno izbjeglice, mogu napredovati.



Co-funded by
the European Union

MODUL 4:

PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE



Jedinica 1: Razumijevanje traume i njenog utjecaja na učenje

Psihosocijalna podrška u učionicama počinje razumijevanjem kako trauma može utjecati na djetetove emocije, ponašanje i sposobnost učenja. Učenici izbjeglice često doživljavaju različite oblike traume - prije, tokom i nakon raseljavanja. To može uključivati izloženost nasilju, odvajanje od voljenih, gubitak doma ili zajednice i stalni stres prilagođavanja novoj kulturi i jeziku.

Ali trauma nije uvijek vidljiva. Ne izgleda uvijek kao suze ili panika. Može izgledati kao tišina, povlačenje, agresija, hiperaktivnost ili problemi s koncentracijom. Učenici mogu djelovati nemotivirano ili prkosno, dok se zapravo trude nositi s preplavljujućim emocijama ili sjećanjima.

U ovoj jedinici, nastavnici će istražiti kako trauma utiče na učenje i šta mogu učiniti da podrže učenike koji su pogođeni. Cilj je izgraditi svijest, a ne strah - pomoći nastavnicima da reaguju smireno, strukturirano i saosjećajno.

Ključni koncepti

- 1. Šta je trauma?
- Trauma je reakcija na duboko uznemirujuće ili potresno iskustvo. Ona preopterećuje sposobnost osobe da se nosi sa situacijom i može uticati na emocionalnu regulaciju, pamćenje, pažnju i ponašanje.

- Studenti izbjeglice su možda iskusili:
 - Direktno nasilje (rat, zlostavljanje, raseljavanje)

Gubitak (porodice, prijatelja, doma, stabilnosti)

Kontinuirani stres (neizvjestan pravni status, siromaštvo, diskriminacija)

2. Mozak i trauma

Trauma utiče na način na koji mozak obrađuje informacije. Studenti mogu:
Biti zaglavljen u "režimu preživljavanja" (borba/bijeg/zamrzavanje)

- Problemi s pamćenjem ili koncentracijom

Pogrešno tumačenje društvenih znakova kao prijetnji

Pretjerana reakcija na uočenu opasnost ili korekciju



Co-funded by
the European Union

MODUL 4: PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE



3. Uticaj na učionicu

U učionici se trauma može manifestovati kao:

Agresija ili ometajuće ponašanje

- Izbjegavanje, tišina ili povlačenje
- Niska motivacija ili samopouzdanje
- Teškoće s vezama ili povjerenjem

• 4. Nastava zasnovana na traumi

- Nastavnik/ca koji/a je informiran/a o traumi:
 - Stvara predvidljive rutine i jasna očekivanja
 - Izbjegava borbu za moć i javnu disciplinu
 - Koristi smiren, neosuđujući ton
 - Gradi odnose povjerenja
 - Podstiče glas i izbor učenika
-
- Zašto je ovo važno za studente izbjeglice
 - Djeca izbjeglice nisu „oštećena“ – ona su preživjela, često pokazujući izuzetnu snagu.

Ali im je potrebno sigurno, dosljedno okruženje za oporavak i napredak. Kada nastavnici shvate kako se trauma manifestuje u ponašanju, mogu:

- Izbjegavajte pogrešno tumačenje nevolje kao prkosa

Stvorite prostore koji podržavaju emocionalnu regulaciju.

Pomozite učenicima da se osjećaju sigurno, viđeno i sposobno.



Co-funded by
the European Union

MODUL 4: PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE



Praktični savjeti za nastavnike

- Počnite s malim stvarima: pozdrav na vratima, tih ton, predvidljiv raspored. Pazite na govor tijela: Strah, napetost ili zatvorenost mogu reći više od riječi.
 - Koristite tehnike uzemljenja: Duboko disanje, pauze za kretanje ili jednostavne provjere pomažu u smirivanju nervnog sistema.
 - Normalizujte emocije: „U redu je osjećati se preopterećeno. Hajde da odvojimo trenutak.“
1. Ponudite izbor: Osnaživanje učenika da odluče gdje će sjediti ili kako će izvršiti zadatak gradi slobodu djelovanja i kontrolu.

• Refleksija za nastavnike

- Zapitajte se:
- Kada učenici "glume", da li bi mogli reagovati na prošla iskustva?

Kako reagujem kada se osjećam nepoštovano - da li eskaliram ili deeskaliram?

Koje rutine u učionici promovišu sigurnost i predvidljivost za sve učenike?

- Spajanje svega zajedno: Izgradnja učionica osjetljivih na traumu
- Podrška studentima izbjeglicama ne zahtijeva diplome iz terapije - zahtijeva:
- Svijest o tome kako trauma utiče na ponašanje i učenje.

Empatija – ona koja vidi dalje od površinskog ponašanja.

Struktura – da bi se učenici osjećali sigurno i podržano.

Povezanost – jer iscjeljenje se dešava u vezama.



Co-funded by
the European Union

MODUL 4: PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE



Jedinica 2: Socijalno i emocionalno učenje (SEL)

- Uvod
- Socijalno i emocionalno učenje (SEL) je ključna komponenta psihosocijalne podrške. Odnosi se na proces kroz koji učenici - i odrasli - razvijaju vještine za razumijevanje i upravljanje emocijama, izgradnju zdravih odnosa, donošenje odgovornih odluka i efikasno suočavanje s izazovima.
- Za učenike izbjeglice, koji se mogu suočiti s jezičkim barijerama, emocionalnim naprezanjem ili poteškoćama u povjerenju u druge, socioemocionalan odgoj i obrazovanje (SEL) može biti spas. Pomaže im da imenuju ono što osjećaju, povežu se s vršnjacima i povrate osjećaj samostalnosti i samopoštovanja. Za nastavnika, to nije „dodatni“ predmet – on je ugrađen u način na koji podučavamo, povezujemo se i gradimo okruženje u učionici.
- Ova jedinica nudi nastavnicima jasne alate i strategije u učionici za integraciju socio-emocionalnog učenja (SEL) u svakodnevne rutine - što koristi ne samo učenicima izbjeglicama, već cijelom razredu.

- Ključni koncepti

1. Šta je SEL?

- Prema CASEL okviru, SEL uključuje pet ključnih kompetencija:

Samosvijest: Prepoznavanje vlastitih emocija i vrijednosti.

Samoupravljanje: Upravljanje emocijama i ponašanjem radi postizanja ciljeva.

Društvena osviještenost: Pokazivanje empatije i razumijevanja drugih.

Vještine u odnosima: Jasna komunikacija i rješavanje sukoba.

Odgovorno donošenje odluka: Donošenje etičkih, konstruktivnih izbora.

1.2. Zašto je socio-emocionalno obrazovanje važno u obrazovanju izbjeglica

Studenti izbjeglice mogu:

Osjećajte se izolirano ili anksiozno

Borba s emocionalnom regulacijom

Nedostatak sigurnih prostora za izražavanje.



Co-funded by
the European Union

MODUL 4: PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE



Praktične aktivnosti socijalnog učenja (SEL)

Kotači emocija: Učenici pokazuju ili opisuju emocije na početku i kraju dana.

Razredni dogovori: Zajednički kreirajte norme u razredu koje daju prioritet poštovanju i ljubaznosti.

Mirni kutci: Mirno mjesto za učenike kada su preopterećeni.

Dnevni zahvalnosti: Dnevna refleksija za izgradnju optimizma i otpornosti.

Savjeti za podršku studentima izbjeglicama putem socijalnog učenja (SEL)

- **Model emocionalnog izražavanja:** "Osjećam se frustrirano, pa ću duboko udahnuti."
- **Koristite jednostavan jezik i vizualne prikaze** kako biste objasnili emocije i izbore.
- **Poštujte kulturno izražavanje:** Emocionalne norme mogu se razlikovati – pitajte, nemojte pretpostavljati.

Proslavite trud: Učenici izbjeglice mogu sumnjati u svoje sposobnosti; ohrabrenje gradi povjerenje.

Refleksija za nastavnike

Koje emocionalne navike pokazujem svojim učenicima?

Kako da stvorim trenutke za empatiju i zajedničko razumijevanje?

Kako mogu prilagoditi svoje dnevne rutine da uključuju socioemocionalno i emocionalno učenje (SEL) bez dodavanja dodatnog obima posla?

Zašto je ovo važno

SEL podržava i emocionalni oporavak i akademski angažman. Kada se učenici osjećaju emocionalno uravnoteženo i društveno povezano, oni:

Učestvuju više

Uče efikasnije

Pokažite veću otpornost suočeni s izazovima

Podučavanje socio-emocionalnog obrazovanja nije samo pitanje ponašanja – ono se odnosi na izgradnju ljudskih bića koja se mogu povezati, prilagoditi i napredovati.



Co-funded by
the European Union

MODUL 4: PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE



Jedinica 3: Dobrobit nastavnika i profesionalne granice

Nastavnici koji rade s učenicima izbjeglicama često ulažu ogromnu emocionalnu energiju u stvaranje sigurnih, inkluzivnih i responzivnih učionica. Iako je ova posvećenost divljenja vrijedna – i bitna – ona također nosi rizik: sagorijevanje, umor od saosjećanja i emocionalnu iscrpljenost.

Ova jedinica se fokusira na dobrobit nastavnika. Nudi praktične strategije za zaštitu mentalnog zdravlja, održavanje energije i postavljanje zdravih granica, uz istovremeno zadržavanje topline, angažovanosti i saosjećanja. Kada nastavnici brinu o sebi, bolje su sposobni da podrže druge.

- Blagostanje nastavnika nije luksuz - to je profesionalna potreba. Što je nastavnik utemeljeniji i emocionalno smireniji, to učionica postaje stabilnija i podržavajuća.
- Ključni koncepti
- 1. Razumijevanje umora od saosjećanja Umor od saosjećanja je emocionalni napor izloženosti tuđoj patnji – uobičajen u profesijama gdje su briga i empatija neophodni. Može dovesti do:

Emocionalna iscrpljenost

Razdražljivost ili otuđenost

Smanjen osjećaj postignuća

Teškoće s koncentracijom ili povezivanjem

2. Izgaranje naspram stresa

Stres je privremeni osjećaj preopterećenja koji se može kontrolirati odmorom ili podrškom.

Burnout je hronično stanje fizičke i emocionalne iscrpljenosti. Zahtijeva proaktivne strategije i, ponekad, stručnu pomoć.

3. Važnost granica Briga ne znači pretjerano širenje. Granice pomažu nastavnicima:

Izbjegavajte emocionalno zapetljavanje

Održavajte profesionalne uloge

Sačuvajte energiju za dugoročni učinak



Co-funded by
the European Union

MODUL 4: PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA I BLAGOSTANJE



Praktične strategije za brigu o sebi nastavnika

Dnevne rutine

Pravite kratke pauze svjesnog rada (2-5 minuta disanja ili istezanja).

Postavite male, ostvarive ciljeve za svaki dan.

Opustite se nakon škole - slušajte muziku, šetajte ili pišite u dnevnik.

Sedmične vježbe

Koristite dnevnik refleksije i otpuštanja: zabilježite jedan emocionalni trenutak iz sedmice i kako ste se nosili s njim.

Planirajte radosne aktivnosti – izvan nastave.

Postavite jednu jasnu granicu: npr. „Nema e-mailova nakon 18 sati.“

Postavljanje zdravih granica u praksi

Kada učenik podijeli nešto teško, saslušajte ga saosjećajno, a zatim se obratite školskim savjetnicima ili pomoćnom osoblju.

Izbjegavajte nametanje emocionalne krivice: "Dajem sve od sebe s alatima koje imam."

- Koristite skripte kada je potrebno:

- "Ovdje sam da te podržim i zamoliću još nekog da ti pomogne."

"Udahnimo duboko i odlučimo o našem sljedećem koraku."

Refleksija za nastavnike

Kako da se emocionalno napunim nakon teških dana?

- Osjećam li pritisak da sve "popravim" za svoje učenike?

Koje granice bih mogao/mogla postaviti ove sedmice kako bih podržao/podržala vlastito blagostanje?

Kada sam zadnji put tražio/la pomoć?

Zašto je ovo važno

Podrška učenicima izbjeglicama zahtijeva empatiju, ali i izdržljivost. Nastavnici su ljudska bića, a ne emocionalni štitovi. Kada prepoznamo svoja ograničenja i brinemo o sebi, modeliramo zdrave emocionalne navike za naše učenike.

- I ostajemo u ovom poslu - ne samo da preživljavamo, već i napredujemo.



Co-funded by
the European Union



REFINC

PLANOVI LEKCIJA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Naziv aktivnosti: "Mapa osjećaja: Imenovanje i snalaženje u našim emocijama"

- **Ciljevi učenja**
 - Do kraja ove aktivnosti, učenici će:
 - Prepoznajte i imenujte najmanje pet emocija u jeziku nastave
 - Povežite emocionalni vokabular s ličnim ili zamišljenim iskustvima
 - Vježbajte korištenje emocionalnog jezika u razgovorima s vršnjacima
 - Razvijajte empatiju slušajući i potvrđujući tuđe emocije
- **Ciljna grupa**
 - Dob: 9–14 godina
 - Pogodno za učionice s miješanim jezicima i one koje uključuju izbjeglice
 - Nivo jezika: Osnovni do srednji (moguće podešavanje)
- **Potrebni materijali**
 - Štampane ili projektovane kartice sa riječima o emocijama (sa vizuelnim prikazima)
 - Velika karta svijeta ili prazan plan učionice
 - Markeri, ljepljive bilješke, papir za crtanje
 - Lagana muzika (opciono)
- **Trajanje lekcije**
 - 45–60 minuta



PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



1. Uvod i probijanje leda (5–10 min)

Počnite kratkim zagrijavanjem: „Kako se danas osjećate?“ Koristite jednostavnu tabelu osjećaja (sretno, umorno, nervozno, znatiželjno itd.). Neka učenici to pokažu ili odglume.

Objasnite: „Danas ćemo istraživati osjećaje baš kao što istražujemo mjesta na mapi.“

2. Istraživanje vokabulara (10 min) Prikažite kartice s riječima koje opisuju emocije. Uvedite 6-8 riječi koje opisuju emocije, ovisno o jezičkom nivou grupe.

Pitajte:

„Šta ova riječ znači?“ „Kada se ovako osjećate?“ Neka učenici objasne pantomimom, crtanjem ili korištenjem vlastitog jezika.

3. Aktivnost mape osjećaja (20–25 min)

Zalijepite veliku papirnu "mapu" ili obris učionice/škole/zajednice na zid ili pod.

Dajte svakom učeniku ljepljivu bilježnicu ili list papira s njegovim imenom.

Pitajte učenike: „Gdje se u učionici ili školi osjećate sretno? Gdje se osjećate nervozno? Sigurno? Uzbudeno?“

Neka napišu svoje odgovore (koristeći nove riječi koje opisuju emocije) i postavljaju ih na mapu.

Za mlađe ili neverbalne učenike, neka crtaju ili koriste kodove bojama.

Varijacija: Učenici kreiraju ličnu mapu "Emocionalnog pejzaža", koristeći boje i simbole za označavanje osjećaja tokom različitih doba dana.

4. Krug dijeljenja u paru i empatije (10–15 min)

U parovima, učenici dijele 1-2 emocije koje su postavili na mapu:

„Osjećam se sigurno blizu prozora jer mogu vidjeti nebo.“ „Nervozno sam u hodniku – bučno je.“ U zatvaranju kruga, pitajte:

„Šta te je iznenadilo?“ „Jesi li čuo/čula da se neko osjeća isto kao i ti?“



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Model odgovora koji grade empatiju:

„Hvala što si podijelio/la.“ „I ja se ponekad tako osjećam.“

Savjeti za adaptaciju

Koristite dvojezične kartice s riječima ili vizualne materijale kako biste podržali učenike jezika. Omogućite učenicima da koriste svoj maternji jezik u početnim fazama. Ponudite opcije isključivanja za učenike koji se osjećaju preopterećeno (npr. crtanje umjesto govora).

Pitanja za analizu

Kako nam imenovanje naših osjećaja pomaže da se osjećamo bolje?

Jesi li danas naučio/la nešto novo o kolegi/drugarici iz razreda?

- Kako možemo učiniti našu učionicu mjestom u kojem se svi osjećaju dobro?

- **Očekivani rezultati**

Poboljšan emocionalni vokabular i samoizražavanje. Povećana empatija u učionici i povezanost s učenicima. Jači temelj za rutine u učionici koje uključuju emocionalne provjere i rješavanje konflikata.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Naziv aktivnosti: "Izgradite kutiju smirenosti: Osmišljavanje emocionalnih alata"

Ciljevi učenja

Do kraja ove aktivnosti, učenici će:

- Razumjeti koncept samoregulacije i kako ona podržava učenje i dobrobit
- Primijenite osnovne inženjerske vještine i vještine dizajnerskog razmišljanja kako biste kreirali personaliziranu „kutiju za smirenje“
- Suradujte u timovima kako biste dijelili strategije i alate za smirenje
- Razmislite o tome kako fizički alati i rutine mogu podržati emocionalnu ravnotežu

Ciljna grupa

Dob: 10–15 godina

- Pogodno za učionice sa učenicima različitih sposobnosti i onima koji uključuju izbjeglice
- Nivo jezika: Prilagodljivo niskom ili početnom nivou jezičke vještine

Potrebni materijali

- Male kutije ili kontejneri (kutije za cipele, reciklirane kartonske kutije)
 - Papir, makaze, ljepilo, kanap, selotejp, markeri, ukrasni materijali
 - Primjeri alata za smirenje (loptice za antistres, perje, mekana tkanina, upute za crtanje, kartice za disanje itd.)
- Radni listovi ili predlošci dizajna

Trajanje lekcije

60 minuta



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



1. Uvod i brainstorming (10 min)

Pitajte učenike:

- "Šta radite kada se osjećate preopterećeno?"
 - „Šta vam pomaže da se smirite kada osjećate jake emocije?“

Ukratko predstavite nauku o emocionalnoj regulaciji:

Objasnite kako "alarmni sistem" mozga (amigdala) reaguje na stres - i kako alati za smirenje (poput dubokog disanja ili držanja mekog predmeta) pomažu u vraćanju mozga u ravnotežu.

2. Šetnja galerijom mirnih alata (10 min)

Postavite stanice sa smirujućim predmetima ili fotografijama/primjerima.

- Učenici se rotiraju, istražuju i isprobavaju ih (dodiruju, mirišu, posmatraju), a zatim glasaju: „Koju biste željeli staviti u svoju kutiju?“

3. Dizajn i izgradnja (25 min) U parovima ili malim grupama, učenici:

- Dizajnirajte vlastitu Mirnu kutiju sa 3-4 predmeta unutra
- Napišite ili nacrtajte tehnike smirivanja koje ćete uključiti (npr. karticu „Udahnite za 4, izdahnite za 4“)
- Ukrasite i personalizirajte njihovu kutiju (dodajte njihovo ime, utješne simbole itd.)

Proširenje: Koristite jednostavnu kontrolnu listu ili obrazac zasnovan na matematici da biste pratili koje su stavke bile najpopularnije i kreirali tabelu podataka za učionicu.

4. Dijeljenje i refleksija (10–15 min)

Učenici pokazuju svoje kutije i dijele:

Jedan predmet unutra

Kada bi ga mogli koristiti

Jedna nova ideja za smirenje koju su naučili od kolege iz razreda

Opcionalno: Organizujte Mirni kutak u učionici gdje učenici mogu koristiti svoje kutije kada im je potrebno.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Savjeti za adaptaciju

Učenike s ograničenim jezičkim vještinama spojite s vršnjacima koji ih podržavaju i pružaju im podršku.

- Koristite vizuale (ikone, crteže) umjesto pisanih opisa

Dozvolite učenicima da naprave zajedničke „komplete za smirenje“ u učionici ako su materijali ograničeni.

Pitanja za analizu

- Kakav je osjećaj imati nešto što vam pomaže da se smirite?
- Da li vas je inspirisala nečija tuđa ideja?
- Kako nam ovo može pomoći da ostanemo fokusirani i da se međusobno podržavamo?

Očekivani rezultati

Povećana emocionalna svijest i samoregulacija

Jačanje povjerenja među vršnjacima kroz dijeljenje strategija smirivanja

Praktična poruka: opipljiv, samostalno napravljen alat za emocionalno blagostanje

Primjena osnovnih STEM vještina: klasifikacija, dizajn i praćenje podataka



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Naziv aktivnosti: "Zvukovi i boje mojih osjećaja"

Ciljevi učenja

Do kraja ove aktivnosti, učenici će:

- Izrazite emocije kroz boje, oblike i zvukove
- Istražite vezu između muzike, pokreta i raspoloženja
- Razviti neverbalne strategije za obradu i dijeljenje osjećaja
- Razmislite o tome kako nam kreativno izražavanje može pomoći da se osjećamo viđeno i shvaćeno

Ciljna grupa

- Dob: 8–14 godina
Idealno za učionice sa učenicima različitih sposobnosti, višejezičnim i onima koje uključuju izbjeglice
- Jezički nivo: Aktivnost minimizira verbalne zahtjeve, podržava emocionalnu sigurnost

Potrebni materijali

- Set muzičkih numera (instrumentalnih, različitog tempa i raspoloženja)
 - Umjetnički materijali: bojice, boje, olovke u boji, papir, četkice
- Opcionalno: velike rolne papira ili platna za grupni mural
- Zvučnici ili slušalice

Trajanje lekcije

- 45–60 minuta



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



1. Uvod: „Kako izgledaju i zvuče osjećaji?“ (5–10 min)

- Pitajte:

- "Koje je boje sreća?"

"Kad bi tuga bila zvuk, šta bi to bilo?"

- Koristite primjere: pustite radosnu melodiju, prikažite tamnu sliku ili svijetli šareni apstrakt.
- Objasnite: „Danas ćemo koristiti muziku i umjetnost kako bismo istražili kako se emocije osjećaju u nama – i kako ih možemo izraziti bez upotrebe riječi.“

2. Istraživanje muzike i pokreta (10–15 min)

Svirajte 3-4 kratke instrumentalne numere, jednu po jednu (npr. smireni klavir, brzo bubnjanje, tihi gudači, živahna gitara).

- Zamolite učenike da:

Zatvore oči i slušaju

- Pomiču ruke, ramena ili tijelo kako bi se uskladili s osjećajem muzike
- Nakon svakog djela, pitajte: „Koju emociju ste osjećali? Koja bi boja odgovarala?“

3. Umjetničko stvaranje: „Oslikaj zvučni pejzaž svojih emocija“ (20–25 min)

Podijelite papir i pribor za crtanje.

- Recite učenicima:
- „Izaberi jedan muzički komad koji ti se svidio. Dok svira, koristi boju, oblik i liniju da pokažeš šta si osjećao/la.“
- Podstičite slobodno izražavanje – nema ispravnog ili pogrešnog. Neka učenici rade pojedinačno ili u malim, mirnim grupama.

Opcija: Za grupne murale, dodijelite jednu emocionalnu temu svakoj grupi (npr. hrabrost, briga, mir) i neka svi zajedno stvore umjetničko djelo dok slušaju.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



4. Dijeljenje i nježna refleksija (10–15 min)

Pozovite učenike (dobrovoljno) da pokažu svoje umjetničke radove:

"Koji si muziku odabrao/la?"

- „Koji boje ili oblici pokazuju tvoja osjećanja?“

Koristite pozitivne upute:

- "Hvala vam što ste nam pokazali."
- "I mene su tvoje boje smirile/sretno učinile."

Za one koji ne žele govoriti, neka napišu jednu riječ ili frazu na ljepljivu papiriću koju će pričvrstiti za svoj rad.

Savjeti za adaptaciju

- Ponudite miran prostor ili štitnike za uši za učenike koji su osjetljivi na zvuk
- Obezbijedite unaprijed nacrtane nacрте za učenike koji su preopterećeni praznim stranicama
- Neka učenici rade u parovima ili uz podršku vršnjaka ako nisu sigurni

Pitanja za analizu

- Kako je muzika uticala na tvoje emocije?
- Je li bilo lakše nacrtati svoja osjećanja nego pričati o njima?

Mogu li nam umjetnost i muzika pomoći da se smirimo ili osjećamo jače?

- Očekivani rezultati
- Povećana emocionalna svijest i neverbalno izražavanje
- Veće samopouzdanje i osjećaj odgovornosti za dijeljenje vlastitih osjećaja
- Jačanje vršnjačke empatije kroz zajednička iskustva

Umirujuće, sigurno iskustvo u učionici koje podržava oporavak od traume



Co-funded by
the European Union



REFINC

PROCJENA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Format: Višestruki izbor Upute: Odaberite tačan odgovor. Samo jedan odgovor je tačan za svako pitanje.

Jedinica 1: Razumijevanje traume i njenog utjecaja na učenje

Koji je uobičajeni bihevioralni znak traume kod djece?

A. Visok akademski uspjeh

- B. Povlačenje i razdražljivost
- C. Postavljanje previše pitanja
- ☒ Tačno: B

Koji dio mozga se najčešće preaktivira traumom?

A. Frontalni korteks

- B. Moždano deblo
- C. Amigdala
- ☒ Tačno: C

Učionice usmjerene na traumu trebaju biti:

A. Strog i vrlo konkurentan

- B. Nestrukturirano i oslobođeno rutina
- C. Predvidljiv i emocionalno siguran
- ☒ Tačno: C

Nastavnik koji je informiran o traumi fokusira se na:

A. Kažnjavanje problematičnog ponašanja

- B. Razumijevanje ponašanja kao komunikacije
- C. Ignorisanje emocionalnih potreba
- ☒ Tačno: B

Koji od sljedećih pristupa NIJE osjetljiv na traumu?

A. Davanje jasnih uputa

- B. Vikanje radi ponovnog preuzimanja kontrole
- C. Omogućavanje mirnih izbora
- ☒ Tačno: B

Jedinica 2: Socijalno i emocionalno učenje (SEL)

- SEL je skraćenica za:
 - A. Društveno i obrazovno učenje
 - B. Samoevaluacija za učenike
 - C. Socijalno i emocionalno učenje
- ☒ Tačno: C

Koja od sljedećih je ključna SEL kompetencija?

- A. Finansijsko planiranje
 - B. Samosvijest
 - C. Upravljanje vremenom
- ☒ Tačno: B
-
- Zašto je socio-emocionalno obrazovanje važno za studente izbjeglice?
 - A. Pomaže im da brže zapamte vokabular
 - B. Podržava emocionalno izražavanje i povezivanje s vršnjacima
 - C. Zamjenjuje učenje jezika
- ☒ Tačno: B
-
- Dnevna SEL praksa može uključivati:
 - A. Iznenadni kviz
 - B. „Provjera osjećaja“
 - C. Zadavanje dodatnih domaćih zadataka
- ☒ Tačno: B
-
- SEL treba podučavati:
 - A. Samo od strane školskih psihologa
 - B. Kroz predavanja o osjećajima
 - C. Kroz rutine, priče i grupni rad
- ☒ Tačno: C

Jedinica 3: Dobrobit nastavnika i profesionalne granice

Umor od saosjećanja može biti posljedica:

- A. Rad sa studentima koji postižu visoke rezultate+
 - B. Stalna izloženost emocionalnoj boli drugih
 - C. Ne dobivanje dovoljno domaćih zadaća za ocjenjivanje
- ☒ Tačno: B

Znak sagorijevanja nastavnika može uključivati:

- A. Povećani nivoi energije
 - B. Osjećaj stalnog umora ili emocionalne iscrpljenosti
 - C. Želja za podučavanjem više predmeta
- ☒ Tačno: B

Koja od ovih granica je zdrava?

- A. Primanje poslovnih poziva tokom porodične večere
 - B. Izbjegavanje teških razgovora
 - C. Neodgovaranje na nehitne e-mailove nakon 18:00 sati
- ☒ Tačno: C

Nastavnici bi trebali praktikovati brigu o sebi jer:

- A. Opcionalno je, ali je lijepo imati
 - B. Pomaže im da ostanu emocionalno i mentalno zdravi
 - C. Izgleda dobro na evaluacijama
- ☒ Tačno: B

Prijave vršnjaka pomažu putem:

- A. Stvaranje konkurentnog okruženja
 - B. Sprečavanje učenika da uznemiravaju nastavnika
 - C. Smanjenje izolacije i dijeljenje emocionalnog opterećenja
- ☒ Tačno: C

Opći pregled

Koja je svrha „kutije za smirenje“ u učionici?

- A. Sistem nagrađivanja
 - B. Mjesto za skladištenje neiskorištenog materijala
 - C. Alat za emocionalnu samoregulaciju
- ☒ Tačno: C

Koju vrstu učenja SEL promovira?

- A. Pasivno pamćenje
 - B. Emocionalni, društveni i interpersonalni rast
 - C. Samo mehaničke vještine
- ☒ Tačno: B

Koja aktivnost najbolje podržava nastavu osjetljivu na traumu?

- A. Javna disciplina
 - B. Dnevne emocionalne provjere
 - C. Vremenski ograničeni kvizovi
- ☒ Tačno: B

Zašto su umjetnost i muzika korisni u psihosocijalnom učenju?

- A. Pomažu u pamćenju činjenica
 - B. Nude neverbalno izražavanje emocija
 - C. Odvlače pažnju učenika od njihovih problema
- ☒ Tačno: B

Učionica zasnovana na traumi:

- A. Potpuno izbjegava emocionalne teme
 - B. Fokusira se samo na ponašanje
 - C. Promoviše sigurnost, povjerenje i povezanost
- ☒ Tačno: C

MODUL 5: PRILAGODLJIVOST I FLEKSIBILNOST



PREZENTACIJA

Nastava u današnjim učionicama – posebno onima koje su oblikovale migracije, raseljavanje i kulturna raznolikost – zahtijeva više od znanja i planiranja. Zahtijeva prilagođavanje, napredovanje i ostanak prisutnim u suočavanju s promjenama. Učenici izbjeglice donose mnoga iskustva, jezike, obrazovne pozadine i emocionalne realnosti. Ono što funkcionira jedan dan, možda neće funkcionirati sljedeći. Ono što pomaže jednom učeniku, možda neće pomoći drugom.

Ovaj modul se fokusira na prilagodljivost i fleksibilnost kao profesionalne kompetencije koje omogućavaju nastavnicima da efikasno reaguju na nepredvidivu, stalno promjenjivu dinamiku.

Prilagodljivost nije samo stvar logistike. To je način razmišljanja. Fleksibilan nastavnik ostaje otvoren, reflektivan i orijentisan na rješenja - čak i u složenim ili emocionalno zahtjevnim situacijama.

Također prepoznavamo da se učenici izbjeglice moraju stalno prilagođavati – novim školama, jezicima, društvenim normama i akademskim očekivanjima. Ovaj modul također nudi ideje za pomoć učenicima u izgradnji njihovih adaptivnih vještina u sigurnom i podržavajućem okruženju za učenje.

U ovom modulu, nastavnici će istražiti:

Šta znači biti profesionalno prilagodljiv u multikulturalnim učionicama koje inkluzivno pristupaju izbjeglicama

Kako razviti fleksibilno razmišljanje, planiranje lekcija i strategije upravljanja ponašanjem

Kako podržati učenike u izgradnji otpornosti i suočavanju s promjenama

Kako upravljati nepredvidljivošću bez gubitka strukture ili blagostanja

Ovo nije stvar improvizacije svega - radi se o izgradnji responzivnih sistema koji nude strukturu i prostor. Radi se o otpuštanju kontrole kada je to potrebno i oslanjanju na mogućnosti umjesto na savršenstvo.

Modul uključuje tri ključne jedinice:

Jedinica 1: Fleksibilni nastavnik – Profesionalna prilagodljivost u raznolikim učionicama

Jedinica 2: Pomoć učenicima da se snađu u promjenama i izgrade otpornost

Jedinica 3: Stvaranje responzivnih učionica – Balansiranje strukture s fleksibilnošću



Co-funded by
the European Union

MODUL 5: PRILAGODLJIVOST I FLEKSIBILNOST



Jedinica 1: Fleksibilni nastavnik – Profesionalna prilagodljivost u raznolikim učionicama

U učionicama koje uključuju izbjeglice, nijedan dan – i nijedan učenik – nikada nije potpuno isti. Nastavnici se mogu suočiti s promjenama u broju učenika, jezičkim barijerama, ponašanjem povezanim s traumom ili sukobljenim kulturnim očekivanjima. To nisu znakovi neuspjeha – to je nova normalnost u mnogim učionicama širom svijeta.

Biti fleksibilan nastavnik ne znači snižavanje standarda ili odustajanje od strukture. To znači biti u stanju prilagoditi svoju nastavu kada je to potrebno, a istovremeno ostati utemeljen na svojim vrijednostima i ciljevima. Ova jedinica istražuje šta znači biti profesionalno prilagodljiv u praksi i kako fleksibilnost može poboljšati, a ne oslabiti, efikasnost nastave.

Ključni koncepti

1. Prilagodljivost kao profesionalna vještina

- Prilagodljivost je sposobnost da se:

Konstruktivno reagirate na promjene ili poremećaje

Prilagodite nastavne strategije kako biste zadovoljili različite potrebe

Ostanite mirni i snalažljivi pod pritiskom

Učite i napredujte iz novih situacija

To je kombinacija načina razmišljanja, planiranja i prakse.

2. Veza s načinom razmišljanja o rastu

Fleksibilni nastavnici izazove vide kao prilike za učenje. Oni pitaju:

"Šta mogu sljedeće pokušati?"

„Šta funkcioniše – i za koga?“

"Kako da se prilagodim bez gubitka fokusa?"

Carol Dweckin koncept mentaliteta rasta naglašava da se vještine mogu razvijati tokom vremena - a to uključuje i prilagodljivost.



Co-funded by
the European Union

MODUL 5: PRILAGODLJIVOST I FLEKSIBILNOST



Uobičajeni scenariji koji zahtijevaju prilagodljivost

Situacija | Fleksibilan odgovor

Novi učenik stiže na pola semestra bez prethodnog školskog iskustva | Uparite ga s prijateljem, prilagodite očekivanja i prvo se usredotočite na socijalnu integraciju
Neuspjeh lekcije | Razmislite, pregrupirajte se i preoblikujte – pitajte učenike šta im je umjesto toga trebalo

Učenik se uznemiri tokom grupnog rada | Ponudite mirnu alternativu, provjerite kasnije, prilagodite uloge ako je potrebno

Dolazi do kulturnog nesporazuma | Iskoristite to kao trenutak za podučavanje, potaknite dijalog, budite primjer poštovanja i radoznalosti

Strategije za izgradnju fleksibilnosti

Plan za Plan B: Imajte rezervne zadatke za učenike koji završe ranije ili imaju poteškoća. Koristite aktivnosti otvorenog tipa koje se mogu skalirati prema potrebi.
Ostanite usmjereni na učenika: Neka reakcije učenika vode tempo i ton.
Redovno razmišljajte: Šta je danas uspjelo? Šta nije? Šta ću pokušati sljedeći put?

- Refleksija za nastavnike
- Kako obično reagujem na iznenadne promjene ili poremećaje u mom nastavnom danu?
Mogu li identificirati jednu nastavnu praksu u kojoj bih mogao biti fleksibilniji?
- Da li svojim učenicima pokazujem fleksibilnost?

Zašto je ovo važno

Prilagodljivost gradi povjerenje. Učenici se osjećaju sigurnije kada njihov nastavnik reaguje smireno i kreativno, umjesto u panici ili frustraciji. Također, ona modelira otpornost i vještine rješavanja problema koje posebno učenici izbjeglice stalno razvijaju.

- Kada nastavnici mogu da se savijaju bez lomljenja, oni stvaraju učionice koje su ne samo efikasne već i ljudske.



Co-funded by
the European Union

MODUL 5: PRILAGODLJIVOST I FLEKSIBILNOST



Jedinica 2: Pomoć učenicima da se snađu u promjenama i izgrade otpornost

Uvod

- Studenti izbjeglice često se suočavaju sa stalnim, složenim promjenama prije, tokom i nakon dolaska u novu zemlju. Nova okruženja, jezici, društvene norme i očekivanja mogu dovesti do stresa, zbunjenosti ili čak povlačenja. Ali uz pravu podršku, studenti mogu razviti otpornost - sposobnost prilagođavanja, oporavka i osnaživanja nakon izazovnih iskustava.
- Ova jedinica pomaže nastavnicima da podrže učenike u suočavanju s promjenama i aktivnom razvijanju vještina za snalaženje u novim situacijama s samopouzdanjem, kreativnošću i emocionalnom sigurnošću.

• Ključni koncepti

• 1. Šta je otpornost?

- Otpornost nije o "izdržavanju". To je sposobnost da se:

Ostanite prizemljeni tokom tranzicija

Oporavite se od neuspjeha

Zatražite pomoć kada je potrebno

Prilagodite se nepoznatim situacijama sa znatiželjom i samopouzdanjem.

- Otpornost se može njegovati - posebno u sigurnim i podržavajućim učionicama.

2. Zašto su studentima izbjeglicama potrebne adaptivne vještine

Studenti mogu:

Ulazak u učionice usred godine sa ograničenim jezičkim vještinama

Borite se s nejasnim očekivanjima ili nepoznatim rutinama

Nosite emocionalni stres iz prošle nestabilnosti

Prilagodljivost nastave im pomaže:

Povratite osjećaj kontrole

Razviti pozitivne strategije suočavanja

Osjećajte se sposobno i uključeno



Co-funded by
the European Union

MODUL 5:

PRILAGODLJIVOST I FLEKSIBILNOST



Aktivnosti za izgradnju prilagodljivosti

Dnevnicima emocija: Neka učenici pišu ili crtaju o jednom izazovu s kojim su se suočili i kako su na njega odgovorili.

- **Igranje uloga otpornosti:** Učenici odglumljuju scenarije (npr. propuštanje autobusa, nerazumijevanje domaće zadaće) i smišljaju zdrave reakcije.
- **Grafikon promjena:** Vizualni alat koji prati nedavne promjene (novi kolega iz razreda, preseljenje u učionicu, promjena rasporeda) i kako ih je razred zajedno obradio.
- **Jezik u učionici za podsticanje otpornosti**
- "Ovo je novo i zajedno ćemo to shvatiti."
- "Kako možemo ovo riješiti na drugačiji način?"
- "U redu je osjećati se nesigurno - to je dio učenja."

- **Refleksija za nastavnike**

Kako da razgovaram o promjenama u svojoj učionici?

- Koje poruke šaljem kada nešto ne ide po planu?
- Da li moji učenici imaju prostora za vježbanje donošenja odluka i rješavanja problema?

Zašto je ovo važno

- Svaki učenik je drugačiji, i put svakog učenika je jedinstven. Ali svi učenici - posebno oni koji su iskusili raseljavanje - zaslužuju podršku u razvoju unutrašnjih alata koji su im potrebni za upravljanje promjenama, suočavanje s preprekama i vjerovanje u svoju sposobnost rasta.

Kada pomažemo učenicima da imenuju svoje snage, razmisle o izazovima i da se svakodnevno prilagođavaju na male načine, ne predajemo im samo sadržaj. Učimo ih hrabrosti, sposobnostima i povezanosti.



Co-funded by
the European Union

MODUL 5: PRILAGODLJIVOST I FLEKSIBILNOST



Jedinica 3: Stvaranje responzivnih učionica – Balansiranje strukture s fleksibilnošću

- **Uvod**

Responzivna učionica može se prilagoditi potrebama učenika, a istovremeno pružiti jasnu strukturu i emocionalnu sigurnost. Ova ravnoteža je ključna za učionice koje uključuju izbjeglice. Učenici koji dolaze iz nestabilnih ili traumatičnih okolnosti često žude za predvidljivošću, ali im je također potreban prostor za rast, oporavak i angažman vlastitim tempom.

- Ova jedinica se fokusira na dizajniranje okruženja za učenje koja pružaju stabilnost bez krutosti - okruženja koja podržavaju učenje i emocionalno blagostanje učenika.

- **Ključni koncepti**

1. Šta je responzivna učionica?

- **Responzivna učionica je ona u kojoj:**
Praksa nastavnika odražava potrebe i raznolikost učenika
Učenici se osjećaju viđeno, saslušano i sigurno
Fleksibilnost je ugrađena u rutine, očekivanja i aktivnosti učenja
- Responzivna nastava je namjerna. Ne radi se o improvizaciji svega - radi se o stvaranju sistema koji omogućavaju manje prilagodbe, doprinos učenika i inkluzivno učešće.

1. 2. Zašto su studentima izbjeglicama potrebni i struktura i fleksibilnost

Mnogi studenti izbjeglice napreduju uz:
Jasna očekivanja i rutine (smanjuju anksioznost i neizvjesnost)
Personalizirana podrška (kako bismo izašli u susret studentima tamo gdje se nalaze)
Fleksibilni vremenski okviri i putevi (kako bi se prilagodili različitim početnim tačkama i potrebama)



MODUL 5:

PRILAGODLJIVOST I FLEKSIBILNOST



Dizajniranje fleksibilnog okruženja

Fleksibilne zone za sjedenje ili učenje: Omogućavaju kretanje i senzornu regulaciju. Ploče za izbor: Neka učenici odaberu kako će demonstrirati učenje.

- Vizualni znakovi: Tajmeri, ikone i piktogrami pomažu u smanjenju verbalnog preopterećenja.
- Glas učenika: Redovni sastanci razreda ili kutije za prijedloge podstiču povratne informacije i grade odgovornost.
- Jezik nastavnika za responsivne učionice
- "Hajde da pokušamo to na drugi način."
- "Možete odabrati kako želite započeti ovaj zadatak."
- „Šta bi vam pomoglo da se osjećate spremnim za učenje upravo sada?“

Refleksija za nastavnike

Gdje u mom razredu učenici imaju prostora za izbor?

- Da li odgovaram na potrebe učenika ili se strogo pridržavam planova?

Koju rutinu bih mogao/mogla učiniti responsivnijom, a da pritom ne izgubim strukturu?

Zašto je ovo važno

Struktura bez fleksibilnosti može djelovati kontrolirajuće, a fleksibilnost bez strukture može djelovati haotično. Responsivne učionice spajaju oboje, pružajući sigurnost i izbor, rutinu i odzivnost.

Oni govore studentima: Ovdje ste sigurni. Ovdje ste poštovani. Ovdje možete rasti - na svoj način i svojim tempom.



Co-funded by
the European Union



REFINC

PLANOVI LEKCIJA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Naziv aktivnosti: "Priče koje se mijenjaju – Učenje iz promjena"

- **Ciljevi učenja**
- Do kraja ove aktivnosti, učenici će:
 - Identifikujte primjere prilagodljivosti i otpornosti u ličnim ili izmišljenim pričama
 - Razviti usmene ili pisane narative koji uključuju likove koji se suočavaju s promjenama
 - Koristite diskusiju i refleksiju kako biste uporedili načine na koje se ljudi prilagođavaju
 - Ojačajte emocionalni vokabular i ekspresivni jezik
- **Ciljna grupa**
- Dob: 10–15 godina
- Višejezični i mješoviti razredi
- Nivo jezika: Početni do srednji (prilagodljivo uz vizuelna sredstva/podršku)
- **Potrebni materijali**
- Odštampani teme za priče ili kartice sa scenarijima promjene (mogu biti izmišljene ili inspirisane stvarnim životom)
- Papir, olovke ili tableti za pisanje/crtanje
- Vizuelni vokabular (emocije, radnje, okruženja)
- Opcionalno: uređaji za snimanje audio/video priča
- **Trajanje lekcije**
- 45–60 minuta



PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



1. Uvod: Šta znači prilagoditi se? (10 min)

Napišite riječ „prilagoditi se“ na ploču. Pitajte:

- "Šta znači prilagoditi se?"

„Možete li se sjetiti situacije u kojoj je neko morao promijeniti svoj plan?“

- Podijelite kratku, jednostavnu priču (npr. o učeniku koji je morao promijeniti školu, nekome ko se preselio u novi grad ili izbjeglici koji je morao naučiti novi jezik).

- 2. Grupna brainstorming aktivnost: Prilagođavanje promjenama (10 min) U malim grupama, učenici:

Navedite situacije u kojima se ljudi moraju prilagoditi (npr. nova škola, sukob, bolest, neočekivani problem)

- Razgovarajte: „Kako bi se neko mogao osjećati u toj situaciji?“ i „Šta bi mu moglo pomoći da se prilagodi?“
- Obezbijedite emocionalni i akcioni vokabular za podršku.

3. Glavni zadatak: Kreiranje „Priče o promjeni“ (25–30 min)

Svaki učenik (ili par/grupa) bira temu ili kreira vlastitu priču o liku koji se suočava s promjenom.

Oni pišu, crtaju ili glume priču koja odgovara na:

Šta se promijenilo?

Kako se lik osjećao?

Šta su uradili da se prilagode?

Šta im je pomoglo da uspiju?

Primjeri brzih savjeta:

Djevojka se seli u novu zemlju i ne govori jezik

Dječak gubi ruksak na putu do škole

Školski projekat ne ide po planu.



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



4. Krug dijeljenja i empatije (10–15 min)

- Pozovite učenike da podijele svoje priče ili igraju uloge:
„Šta je pomoglo liku da se prilagodi?“
"Je li bilo lako ili teško? Zašto?"

Podstaknite pozitivne povratne informacije koristeći okvire rečenica:

- „Svidjelo mi se kako je tvoj lik ostao smiren kada...“
„To me je podsjetilo na vrijeme kada sam morao/la...“

Savjeti za adaptaciju

Koristite predloške stripova za učenike sa slabijim vještinama pisanja
Omogućite pripovijedanje na maternjem jeziku uz vršnjački prijevod ili vizualni sažetak
Omogućite učenicima da snime svoje priče ako se stide prezentirati uživo

Pitanja za analizu

Šta nam pomaže da ostanemo mirni kada se stvari promijene?

Šta nam treba od drugih kada se suočavamo s nečim novim?

- Kako možemo pomoći kolegama iz razreda koji se još uvijek prilagođavaju?
- Očekivani rezultati

Poboljšan emocionalni i narativni jezik

Povećana svijest o prilagodljivosti i zajedničkim izazovima

Ojačana empatija i povezanost s vršnjacima

Vježbajte fleksibilnu komunikaciju i zauzimanje perspektive



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Naziv aktivnosti: "Izazov fleksibilnog mosta – Inženjering pod pritiskom"

Ciljevi učenja

Do kraja ove aktivnosti, učenici će:

- Primijenite osnovne inženjerske koncepte za izgradnju jednostavne strukture
- Vježbajte saradnju, prilagodljivost i kreativno rješavanje problema
- Razmislite o tome kako reaguju na izazove i promjenjive uslove
- Razvijte upornost i otpornost u suočavanju s neuspjesima

Ciljna grupa

Dob: 10–15 godina

- **Nije potrebno prethodno inženjersko znanje**
- **Nivo jezika: Pristupačno grupama sa različitim jezicima, uz vizuelne prikaze i modeliranje**

Potrebni materijali

- **Građevinski materijal (npr. slamke, papir, traka, gumice, spajalice, kanapi)**
- **Predmeti koji se mogu koristiti kao „tegovi“ (male knjige, igračke autići, gumice)**
- **Tajmer ili štoperica**
- **Radni listovi za planiranje i refleksiju**
- **Trajanje lekcije**
- **60 minuta**



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



1. Uvod: Zašto se planovi mijenjaju? (5–10 min)

Pitajte:

- "Jeste li ikada morali promijeniti svoj plan jer nešto nije funkcioniralo?"
 - „Šta otežava ili olakšava prilagođavanje?“

Predstavite ideju: „Danas ćemo testirati koliko je vaše razmišljanje fleksibilno timskim izazovom!“

2. Glavni zadatak: Izazov bridža – 1. runda (15 min)

U malim grupama, učenici moraju izgraditi most od jedne klupe do druge koristeći obezbjeđene materijale.

Pravila:

Mora držati barem jednu "težinu" (npr. gumicu za brisanje ili malu igračku)

- Bez ljepljive ili makaza
- Vremensko ograničenje: 10–12 minuta

- Učenici planiraju, skiciraju i grade.

• 3. Preokreni! Prilagodi se i poboljšaj – 2. runda (15–20 min)

- Na pola (ili nakon 1. runde) uvedite preokret:

"Sada tvoj most mora biti viši!"

"Sada mora nositi dvije težine!"

"Možete koristiti samo jednu ruku po osobi!"

Učenici se moraju prilagoditi i ponovo izgraditi. Neka osjete izazov, ali i uzbuđenje zbog njegovog rješavanja.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



4. Testiranje i diskusija (10–15 min)

Testirajte svaki most tako što ćete na njega staviti tegove. Slavite SVE pokušaje, ne samo uspjeh.

Pitajte:

"Kakav ti je bio plan na početku?"

„Šta se promijenilo? Kako ste reagovali?“

- „Šta je pomoglo vašem timu da ostane fleksibilan?“

- Savjeti za adaptaciju

- Koristite vizualne upute za učenike sa slabijim jezičkim znanjem

Ponudite podršku kolega i modeliranje za tehnike gradnje

Fokusirajte povratne informacije na trud, kreativnost i timski rad, a ne samo na rezultate

Pitanja za analizu

- Je li bilo lako promijeniti plan? Zašto ili zašto ne?
- Kako je vaš tim podnio neočekivane promjene?
- Šta nas ovo može naučiti o rješavanju problema u životu?

Očekivani rezultati

Praktično razumijevanje adaptacije i fleksibilnosti

- Poboljšan timski rad i tolerancija na stres

Sigurno iskustvo „neuspjeha“ kao dijela rasta

- Direktan prenos u stvarne situacije gdje se planovi moraju promijeniti



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



**Naziv aktivnosti: "Mijenjanje ritmova, mijenjanje oblika –
Izražavanje fleksibilnosti kroz umjetnost i zvuk"**

Ciljevi učenja

Do kraja ove aktivnosti, učenici će:

- **Istražite kako muzika i umjetnost odražavaju promjene i prilagodljivost**
- **Izrazite emocije i iskustva promjene koristeći boju, pokret i ritam**
- **Fleksibilno reagirajte na nove znakove u kreativnom zadatku**
- **Razmislite o tome kako je to mijenjati se, prilagođavati se i prepustiti se toku**

Ciljna grupa

- **Dob: 8–14 godina**
- **Idealno za studente sa ograničenim jezičkim ili pisanim vještinama**
- **Naglašava neverbalno učešće i izražavanje emocija**

- **Potrebni materijali**

Umjetnički materijali (papir, bojice, boje, markeri, akvareli)
Zvučnici i lista za reprodukciju muzike sa različitim tempom/raspoloženjima
Opcionalno: šalovi ili trake za kretanje
Veliki prostor na papiru ili muralu (ako se radi u grupama)

- **Trajanje lekcije**
- **45–60 minuta**



**Co-funded by
the European Union**

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



1. Uvod: Kako izgleda i zvuči promjena? (5–10 min)

- Pitajte:
 - "Kakav je osjećaj kada se nešto iznenada promijeni?"
- "Šta radite kada morate probati nešto novo?"
- Pustite dva kratka muzička isječka - jedan tih i spor, jedan brz i energičan.
 - Pitajte: „Kako je to navelo vaše tijelo da se kreće? Koje boje ili oblici odgovaraju svakom zvuku?“

2. Umjetnost inspirisana muzikom (15–20 min)

Svirajte muzički komad (bez teksta, različitog tempa).

- Učenici slušaju i:
- Koristite boje, oblike ili linije da pokažete šta čuju i osjećaju
Može raditi na pojedinačnom ili zajedničkom radu

Nakon nekoliko minuta, naglo promijenite muziku. Pitajte:

- „Kako se tvoja slika može promijeniti s muzikom?“

Možete li potaknuti učenike da prilagođavaju boje, poteze ili prostor kako se raspoloženje mijenja?

- 3. Pauza za kretanje – Razgibajte svoje tijelo! (5–10 min)
- Koristite muziku i jednostavne upute kako biste vodili učenike kroz:
Istezanje uz sporu muziku
Poskakivanje ili mahanje u brzim ritmovima
Slobodno kretanje sa šalom ili trakom

Fokusirajte se na reagovanje, a ne na izvođenje. Neka osjete kako se prilagođavaju muzici.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



4. Završno dijeljenje i refleksija (10–15 min)

Pozovite učenike da podijele:

- Njihova umjetnička djela
- Jedna riječ ili gest o tome kako se osjećate kada se promijenite
- Diskutujte:
- „Je li bilo teško ili zabavno promijeniti crtež ili pokrete?“

"Kako ste ostali fleksibilni?"

Savjeti za adaptaciju

- Ponudite vizuelne kartice emocija koje se mogu upariti s muzikom ili bojama
- Omogućite opcije crtanja, pokreta ili samo muzike na osnovu udobnosti
- Neka učenici rade u tišini ili u parovima ako su preplavljeni zvukom.

Pitanja za analizu

Šta vam pomaže da ostanete mirni kada se nešto promijeni?

- Šta voliš kod isprobavanja nečeg novog?

Može li nam fleksibilnost pomoći da bolje učimo?

- Očekivani rezultati

Izražavanje emocija kroz kreativne, multisenzorne načine izražavanja

- Povećana udobnost s promjenom u okruženju koje ne predstavlja prijetnju
- Ojačana sposobnost praćenja promjenjivih znakova i prilagođavanja s povjerenjem

Zbližavanje s vršnjacima kroz zajedničku igru i refleksiju



Co-funded by
the European Union



REFINC

PROCJENA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Jedinica 1: Fleksibilni nastavnik

Šta znači biti prilagodljiv nastavnik?

- A. Uvijek se pridržavati prvobitnog plana
- B. Promjena stila podučavanja na osnovu potreba učenika
 - C. Izbjegavanje povratnih informacija od studenata
 - ☒ Tačno: B
- Mentalitet rasta pomaže nastavnicima:
 - A. Izbjegavajte neuspjeh
 - B. Držite se jedne strategije
 - C. Učite iz izazova i prilagođavajte se
 - ☒ Tačno: C

Koja je korisna strategija kada čas ne ide po planu?

- A. Krivite studente
- B. Razmislite i prilagodite se za sljedeći put
- C. Ponovite istu lekciju
 - ☒ Tačno: B

Koja od ovih situacija zahtijeva fleksibilnost?

- A. Učenici završavaju svoj rad brže nego što se očekivalo
- B. Razred nema domaći zadatak
- C. Svi odmah razumiju upute
 - ☒ Tačno: A

Zašto je prilagodljivost važna u učionicama koje inkluzivno pristupaju izbjeglicama?

- A. Svaki učenik uči na isti način
- B. Potrebe za učenjem i situacije mogu se iznenada promijeniti
- C. Učenici moraju zapamtiti više sadržaja
 - ☒ Tačno: B

Jedinica 2: Pomoć učenicima u izgradnji otpornosti

Šta znači "otpornost"?

- A. Brzo odustajanje
- B. Izbjegavanje novih iskustava
- C. Oporavak nakon izazova
 - ☒ Tačno: C

Zašto bi studenti izbjeglice mogli imati poteškoća s promjenama?

- A. Ne vole školu
- B. Prilagođavaju se mnogim novim stvarima odjednom
 - C. Više vole biti sami
- ☒ Tačno: B

Koji je jedan od načina da se pomogne učenicima da vježbaju prilagodljivost?

- A. Ignorišite njihova osjećanja
- B. Podsticanje rješavanja problema i izbora

C. Izbjegavajte im davati izazove

- ☒ Tačno: B

Aktivnost u učionici koja podržava otpornost može:

- A. Uključiti refleksiju i dijeljenje

B. Fokusirajte se samo na pamćenje

C. Izbjegavajte doprinos studenata

- ☒ Tačno: A

- Učenici se osjećaju sigurnije kada:

A. Kažnjavaju se za greške

- B. Podržavaju ih da uče iz grešaka

C. Nije im data odgovornost

- ☒ Tačno: B

Jedinica 3: Responzivne učionice

Šta je „responzivna učionica“?

A. Učionica koja svakodnevno mijenja strukturu

- B. Učionica koja uravnotežuje strukturu i potrebe učenika
- C. Učionica bez ikakvih pravila

- ☒ Tačno: B

- Šta od sljedećeg podržava responzivnu učionicu?

- A. Kruti rasporedi
- B. Glas učenika i fleksibilne rutine
- C. Donošenje odluka isključivo od strane nastavnika
- ☒ Tačno: B

- Koji je primjer fleksibilnosti u strukturi učionice?

- A. Omogućavanje studentima da sami odaberu kako će prezentirati svoj rad
- B. Prisiljavanje svih učenika da rade na isti način
- C. Uvijek slijediti fiksni plan
- ☒ Tačno: A

Kako vizualna pomagala mogu podržati fleksibilnost?

A. Zbunjuju učenike

B. Pomažu učenicima da bolje razumiju promjene

C. Otežavaju rutine

- ☒ Tačno: B

Koja od ovih granica je zdrava?

- A. Primanje poslovnih poziva tokom porodične večere
 - B. Izbjegavanje teških razgovora
 - C. Neodgovaranje na nehitne e-maile nakon 18:00 sati
- ☒ Tačno: C

Nastavnici bi trebali praktikovati brigu o sebi jer:

- A. Opcionalno je, ali je lijepo imati
 - B. Pomaže im da ostanu emocionalno i mentalno zdravi
 - C. Izgleda dobro na evaluacijama
- ☒ Tačno: B

Prijave vršnjaka pomažu putem:

- A. Stvaranje konkurentnog okruženja
 - B. Sprečavanje učenika da uznemiravaju nastavnika
 - C. Smanjenje izolacije i dijeljenje emocionalnog opterećenja
- ☒ Tačno: C

Opći pregled

Koja je svrha „kutije za smirenje“ u učionici?

- A. Sistem nagrađivanja
 - B. Mjesto za skladištenje neiskorištenog materijala
 - C. Alat za emocionalnu samoregulaciju
- ☒ Tačno: C

Koju vrstu učenja SEL promovira?

- A. Pasivno pamćenje
 - B. Emocionalni, društveni i interpersonalni rast
 - C. Samo mehaničke vještine
- ☒ Tačno: B

Koja aktivnost najbolje podržava nastavu osjetljivu na traumu?

- A. Javna disciplina
 - B. Dnevne emocionalne provjere
 - C. Vremenski ograničeni kvizovi
- ☒ Tačno: B

Zašto su umjetnost i muzika korisni u psihosocijalnom učenju?

- A. Pomažu u pamćenju činjenica
 - B. Nude neverbalno izražavanje emocija
 - C. Odvlače pažnju učenika od njihovih problema
- ☒ Tačno: B

Učionica zasnovana na traumi:

- A. Potpuno izbjegava emocionalne teme
 - B. Fokusira se samo na ponašanje
 - C. Promoviše sigurnost, povjerenje i povezanost
- ☒ Tačno: C

Koje od ovih odražava responzivnu nastavu?

- A. Ignorisanje povratnih informacija studenata
- B. Pravljenje malih promjena na osnovu zapažanja
- C. Odbijanje izmjene plana časa
- ☒ Tačno: B

Opšta primjena i pitanja zasnovana na lekciji

- U aktivnosti „Priče koje mijenjaju teme“, učenici vježbaju:
- A. Pamćenje vokabulara
- B. Pisanje o promjeni i emocionalnom rastu
- C. Prepisivanje rečenica
- ☒ Tačno: B

Koja je bila svrha "Izazova fleksibilnog mosta"?

- A. Testirajte pamćenje
- B. Vježbajte pravila pisanja
- C. Promovirati timski rad i prilagođavanje promjenama
- ☒ Tačno: C

Kako je muzika podržala prilagodljivost na času umjetnosti?

- A. To je natjeralo učenike da mirno sjede
- B. Podsticalo je reagovanje oblicima i pokretima
- C. To ih je odvratilo od zadatka
- ☒ Tačno: B

Koja fraza potiče fleksibilnost učenika?

- A. "Postoji samo jedan način da se ovo uradi."
- B. „Hajde da pokušamo zajedno na drugi način.“
- C. „Ne traži pomoć.“
- ☒ Tačno: B

Koji od ovih ishoda odražava uspjeh u ovom modulu?

- A. Učenici nikada ne griješe
- B. Učenici se nose s neuspjesima uz podršku i kreativnost
- C. Nastavnici izbjegavaju promjene
- ☒ Tačno: B

MODUL 6: IZGRADNJA ZAJEDNICE I INTEGRACIJA



PREZENTACIJA

Uvod

Zajednica protiv društva

Zajednica je blisko povezana grupa koja dijeli vrijednosti i snažne odnose, dok je društvo šira struktura međusobno povezanih pojedinaca i institucija. Razumijevanje ove razlike ključno je u obrazovanju, posebno za podršku učenicima izbjeglicama, koji se mogu boriti s pripadnošću zbog poremećenih veza u zajednici.

Važnost zajednice u školama

Stvaranje zajednice u učionici podrazumijeva njegovanje odnosa, uspostavljanje zajedničkih ciljeva i podsticanje osjećaja pripadnosti. Edukatori moraju namjerno graditi pozitivno, inkluzivno okruženje u kojem se svaki učenik, a posebno izbjeglice, osjeća dobrodošlo, cijenjeno i podržano.

Ključne komponente snažne zajednice u učionici

Zajedničke vrijednosti i ciljevi: Poštovanje, empatija i saradnja ujedanju učionice i potiču akademski i društveni uspjeh.

Osjećaj pripadnosti: Emocionalna povezanost jača angažman i otpornost, što je ključno za učenike izbjeglice koji se snalaze u nepoznatom okruženju.

Odnosi: Pozitivni odnosi između nastavnika i učenika, kao i odnosi između vršnjaka, su osnovni. Nastavnici moraju razumjeti individualne potrebe, njegovati povjerenje i podsticati inkluzivne interakcije s vršnjacima.

Manje zajednice i grupna dinamika

Unutar učionice, manje društvene grupe se prirodno formiraju oko zajedničkih interesa ili porijekla. Iako ove podzajednice mogu ponuditi podršku, one također mogu riskirati isključenost ili podjelu ako nisu namjerno integrirane u širu kulturu učionice.

Izazovi za studente izbjeglice

Studenti izbjeglice često se suočavaju sa:

Jezičke barijere koje ometaju komunikaciju i učešće.

Kulturni nesporazumi koji stvaraju socijalnu distancu.

Trauma koja utiče na povjerenje i emocionalno blagostanje.

Nedostatak zajedničkih iskustava, što otežava izgradnju odnosa.



Co-funded by
the European Union

MODUL 6: IZGRADNJA ZAJEDNICE I INTEGRACIJA



Jedinica 1 - Razumijevanje integracije naspram asimilacije

Integracija je dinamičan dvosmjerni proces koji uključuje obostranu adaptaciju i izbjegličkih studenata i zajednice domaćina. Za razliku od asimilacije, koja zahtijeva da izbjeglice napuste svoje kulturne identitete, integracija cijeni raznolikost i inkluzivnost, jačajući društvenu koheziju.

Proces integracije

Početno prilagođavanje: Usvajanje jezika, kulturna orijentacija, emocionalna podrška.

Izgradnja veza: Razvijanje odnosa s vršnjacima i nastavnicima, angažovanje porodica.

Učešće: Akademsko i društveno angažovanje kroz aktivno učenje i vannastavne aktivnosti.

Dugoročna inkluzija: Održivi odnosi, kulturna razmjena, akademski uspjeh i doprinos zajednici.

Razumijevanjem ovih faza, edukatori mogu bolje podržati put učenika izbjeglica ka punoj integraciji i pripadnosti.

Jedinica 2 - Šta je vršnjačka podrška?

Vršnjačka podrška je međusobno ohrabrenje i pomoć među učenicima, utemeljena na zajedničkim iskustvima. Ona promovira emocionalno blagostanje, otpornost i jači osjećaj zajedništva, ključne faktore u integraciji učenika izbjeglica.

Uloga vršnjačke podrške u integraciji

Vršnjački odnosi pomažu učenicima izbjeglicama da prevaziđu izolaciju, premoste kulturne i jezičke barijere i razviju esencijalne društvene vještine. Prijateljstva stvorena kroz vršnjačku podršku podstiču osjećaj pripadnosti i poboljšavaju i emocionalne i akademske rezultate.

Prepreke u izgradnji odnosa s vršnjacima

Gubitak uspostavljenih prijateljstava zbog raseljavanja.

Teškoće u uspostavljanju novih veza u nepoznatom okruženju.

Rizik od viktimizacije od strane vršnjaka, socijalne izolacije i emocionalne patnje.

Poremećene putanje socijalnog i emocionalnog razvoja.



Co-funded by
the European Union

MODUL 6: IZGRADNJA ZAJEDNICE I INTEGRACIJA



Razumijevanje dinamike vršnjaka

- Interakcije među vršnjacima su složene i mogu biti pod utjecajem društvenih hijerarhija i grupne dinamike. Edukatori moraju strukturirati prilike za smisleno angažovanje, kao što su grupni rad i društveni događaji, istovremeno osiguravajući inkluzivno i kulturno osjetljivo okruženje.
- Strategije za podsticanje vršnjačke podrške
- Projekti kolaborativnog učenja.
- Kulturno osjetljivi nastavni materijali.
- Edukacija o rješavanju konflikata.
- Podsticanje otvorene komunikacije i aktivnosti izgradnje povjerenja.
- Osmišljavanje programa mentorstva među vršnjacima
- Kreiranje uspješnog programa vršnjačkog mentorstva uključuje:
 - Definisanje jasnih ciljeva usklađenih sa naporima integracije.

Odabir empatičnih, raznolikih mentora.

Pružanje sveobuhvatne obuke iz oblasti komunikacije, kulturne osjetljivosti, rješavanja konflikata i emocionalne podrške.

- Pažljivo spajanje mentora i štićenika.
- Praćenje napretka i kontinuirano poboljšanje.
- Vršnjačko mentorstvo nudi učenicima izbjeglicama osnovno vodstvo, prijateljstvo i uzore unutar školske zajednice.



Co-funded by
the European Union



REFINC

PLANOVI LEKCIJA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Učenici jačaju vokabular i društvene vještine kroz dinamično kretanje i timski rad. Obilježeni igrači se zamrzavaju, a drugovi iz razreda ih moraju odmrznuti pravilnom upotrebom novih riječi ili fraza. Saradnja, brzo razmišljanje i inkluzivno učešće su ključni. Vokabular se digitalno prikazuje, a tajmer strukturira energične runde. Nakon toga, digitalni kviz ili video refleksija bilježe ishode učenja. Igra transformiše jezičku praksu u živahan, podržavajući grupni izazov koji gradi jezičko samopouzdanje i duh zajedništva.

Prije nego što pređete na implementaciju aktivnosti, molimo vas da se uvjerite da ste pripremili:

Prostor:

Veliki, siguran, otvoreni prostor (u zatvorenom ili na otvorenom).

- Uklonite sve prepreke koje bi mogle uzrokovati spoticanje ili sudare.

Materijali:

2-3 šala, šareni podbradnici ili odštampane značke "Čarobnjak za jezik" za one koji označavaju djecu.

- Kartice s vokabularom/frazama izložene po prostoriji (opciono).
- Pristup digitalnom ekranu (projektor, pametna ploča, tablet ako je moguće) koji prikazuje:

Liste vokabulara

- Vizualne banke riječi
- Početni elementi rečenica

Jednostavna aplikacija za mjerenje vremena (na telefonu, tabletu ili računaru) za upravljanje rundama igre (npr. runde od 5 minuta).

- (Opcionalno) Kahoot, Quizlet ili Blooket za ponavljanje vokabulara prije ili poslije igre.

Priprema (prije aktivnosti):

Očistite igralište: Pomaknite stolove/klupe sa strane ako ste unutra; označite granice ako ste vani.

1. Odaberite ciljani vokabular: Odaberite 10-15 riječi/fraza relevantnih za sadržaj lekcije (prikažite na ekranu ili podijelite ispisane materijale ako tehnologija nije dostupna).
2. Pripremite čarobnjake: Odaberite 2-3 učenika kao početne čarobnjake. Dajte im šalove ili značke kako biste ih razlikovali.

1. Postavljanje tajmera: Otvorite aplikaciju tajmera za upravljanje rundama od 5 minuta.



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Kako predstaviti aktivnost:

- Okupite učenike u krug (ako je moguće, stojeći kako biste ih motivisali).

Na primjer: "Danas ćemo vježbati nove riječi na potpuno drugačiji način! Trčat ćemo, smijati se i govoriti u isto vrijeme."

- Brzo postavite priču i pravila (koristite ton pripovijedanja, animirani glas):
- U ovoj igri, neki od vas će postati jezički čarobnjaci! Vaša misija: zamrznuti svoje kolege iz razreda magičnom etiketom!
- Ali - imamo tajnu čaroliju da prekinemo smrzavanje...
- Da biste oslobodili smrznutog prijatelja, vi i vaš partner morate koristiti svoje nove riječi. Ako pravilno koristite magični jezik - 'Puf!' - čarolija je prekinuta.
- Pokažite im nekoliko fizičkih demonstracija:

Kako nježno označavati ("leptirovi prsti").

- Kako stoje smrznuti studenti (ruke raširene poput kipa).

Kako dva spasioca drže ruke oko smrznutog prijatelja i izgovaraju riječ ili rečenicu.

- Objasnite kako uspjeh funkcioniše: "Uspjevamo zajedno - nema pobjednika, nema gubitnika. Cilj je da svi govore i da se kreću! Ako neko zaboravi riječ, možemo mu pomoći!"

Prikažite banku vokabulara (ako koristite ekran ili tablu):

"Pogledaj! Imaš čarobne riječi koje će ti pomoći – a možeš pitati i kolegu iz razreda ako zaboraviš."

Prije početka, dajte motivacijski završni dio: "Spremni da budete hrabri, ljubazni i da se zabavite s jezikom? Idemo!"



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



IMPLEMENTACIJA

1. Započnite igru

Vikni "Naprijed!"

- Čarobnjaci počinju juriti i označavati.
- Učenici počinju sa kretanjem i spašavanjem.

2. Upravlajte energijom

- Prošetajte okolo, navijajte za igrače.
- Pohvalite specifična ponašanja

3. Podržite učenike koji imaju poteškoća

Ako neko ima poteškoća s govorom:

Pokažite na banku vokabulara.

Šapni primjer.

Zamolite drugog učenika za pomoć.

4. Rotirajte čarobnjake

Nakon 5 minuta (tajmer zvoni), zamrznite igru.

Izaberite 2-3 nova Čarobnjaka iz redova igrača koji nisu Čarobnjaci.

Nastavi reprodukciju.

5. Pratite inkluziju

Pobrinite se da se svi uključe.

Nježno pozovite stidljive učenike da se upare sa jačim vršnjacima.

6: Zaustavite igru

Zazvoni zvono ili zazviždi, završi igru.

- Okupite učenike ponovo u krug (po mogućnosti da ovaj put sjede kako bi se smirili) i pitajte:

Fokus na jezik:

"Koju riječ ili frazu ste najlakše zapamtili?"

"Koju si riječ najčešće čuo/čula tokom igre?"

"Je li ti bilo lakše ili teže govoriti kada si pomagao prijatelju?"

Društveno/emocionalno fokusiran:

"Kakav si se osjećaj osjećao kada te je neko došao spasiti?"

"Ko ti je danas pomogao - i kako si se osjećao/la?"

"Kako si danas pomogao/la nekome drugom?"

Meta-refleksija (povezivanje sa širim učenjem):

"Zašto je lakše učiti kada se igramo zajedno?"

"Šta možemo učiniti sljedeći put da osiguramo da svi govore još više?"



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



U ovoj STEM-fokusiranoj aktivnosti prediktivnog čitanja, učenici usavršavaju naučno razmišljanje, logičko zaključivanje i vještine razumijevanja predviđajući ishode u tekstovima iz nauke, tehnologije ili matematike. Koristeći dokaze iz informativnih tekstova ili problemskih scenarija, učenici predviđaju razvoj događaja, formulišu hipoteze i opravdavaju svoje zaključivanje. Radeći zajedno, grade analitičko razmišljanje i vještine kritičke diskusije, pretvarajući čitanje u aktivan proces naučnog istraživanja i ispitivanja.

- **PRIJE NEGO ŠTO PREĐETE NA IMPLEMENTACIJU:**

- **Prostor:**
- **Redovna učionica s fleksibilnim rasporedom sjedenja za rad u grupama ili parovima.**

Bijela ploča ili prostor na zidu za ljepljive bilješke.

Materijali:

Kratak tekst vezan za nauku ili tehnologiju (štampan ili projektovan), npr.:

Priča o naučnom otkriću

Vremenska linija tehnoloških izuma

Matematički problem sa otvorenim završetkom

Bijela ploča ili flipchart i markeri.

- **Papir s grafikonima za kategorije predviđanja.**
- **Ljepljive bilješke.**
- **Odštampani radni listovi za predviđanje (opciono).**
- **(Opcionalno) Digitalni projektor ili platno za prikazivanje teksta i predviđanja.**

- **Priprema (prije aktivnosti):**
- **Odaberite odgovarajući tekst:**
- **Primjer: "Šta će se dogoditi nakon uvođenja nove tehnologije?"**
- **Primjer: "Koje bi moglo biti rješenje za ovaj naučni problem?"**

- **Pripremite naslove predviđanja:**
- **Naučni procesi**
- **Tehnološki rezultati**

Matematički putevi rješavanja problema

- **Podijelite ljepljive papiriće i markere za predviđanja.**

Postavite radni prostor: Rasporedite stolove za lakšu diskusiju.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



KAKO PREDSTAVITI AKTIVNOST:

Korak 1: Okupljanje učenika

Rasporedite učenike u male grupe ili parove.

- Energizirajte grupu aktivnim, znatiželjnim tonom.

Korak 2: Uvodni zadatak (govori nastavnik):

- "Naučnici i inženjeri uvijek predviđaju!

Prije nego što završe eksperiment, oni nagađaju šta bi se moglo dogoditi na osnovu tragova koje već znaju.

Danas ste VI naučnici! Vi ćete predvidjeti šta će se sljedeće dogoditi u stvarnoj STEM situaciji.

- Korak 3: Objasnite pravila:

"Čitaćemo o situaciji iz nauke, matematike ili tehnologije."

- "U određenim trenucima, zastat ćete, razmisliti i predvidjeti šta bi se moglo dogoditi."

"Morat ćete objasniti ZAŠTO tako mislite - baš kao pravi istraživači."

Korak 4: Motivirajte učešće:

"Nema pogrešnih predviđanja - samo pametno razmišljanje zasnovano na dokazima!"



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



IMPLEMENTACIJA

1. Uvod u naučno predviđanje (5 minuta)

- Ukratko objasnite kako su predviđanja naučne hipoteze zasnovane na zapažanjima.
- Zagrijavanje i diskusija:
- "Šta inženjeri rade prije nego što testiraju nešto novo?"
- "Kako naučnici pogađaju ishod eksperimenta?"

2. Čitanje i početna predviđanja (10 minuta)

- Pročitajte naglas (ili neka učenici čitaju u sebi) tekst usmjeren na STEM.
 - Pauzirajte na logičnim tačkama:
 - Učenici pojedinačno zapisuju svoja predviđanja na ljepljive papiriće.
 - Dodaju opravdanje („Mislim da je X zbog do sada uočenog Y.“).
- Brze grupne diskusije u parovima (uporedite predviđanja, složite se/ne složite se).

3. Organizovanje i poređenje predviđanja (5 minuta)

- Učenici postavljaju ljepljive papiriće pod kategorijama:
 - Naučni rezultati
 - Tehnološke promjene
 - Matematička rješenja
- Vodite kratku diskusiju o različitim pristupima razmišljanju.

4. Kontinuirano čitanje i evaluacija predviđanja (10 minuta)

Nastavite čitati kako biste otkrili pravi naučni ili matematički ishod.

Olakšajte poređenje:

- "Koja su predviđanja bila tačna?"
- "Koji su tragovi bili korisni?"
- "Je li bilo iznenađujućih rezultata?"



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



REFLEKSIJA NAKON AKTIVNOSTI

Fokus na jezik i razum:

- "Koji su vam dokazi pomogli da napravite bolju prognozu?"
- "Je li bilo lakše predvidjeti kada ste koristili naučno ili matematičko razmišljanje?"

Društveno/emocionalno fokusiran:

"Kako vam je slušanje tuđih ideja pomoglo da poboljšate svoje razmišljanje?"
"Jeste li promijenili svoju prognozu nakon razgovora sa svojim timom?"

- Meta-refleksija (povezivanje sa učenjem u stvarnom svijetu):

"Zašto su vještine predviđanja važne za naučnike, inženjere ili matematičare?"
"Kako nam ova metoda pomaže da razumijemo nove probleme u stvarnom životu?"



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Zatamnjena poezija transformira postojeće tekstove u vizualnu umjetnost i poeziju, premošćujući jezik, umjetnost i kreativno samoizražavanje. Učenici biraju značajne riječi iz tiskanih materijala, kreativno ih izoliraju i ilustriraju svoje izbore umjetničkim dizajnom. Proces potiče kritičko razmišljanje, semiotičko istraživanje i umjetničku slobodu. Učenici koriste fizičke ili digitalne medije za stvaranje vizualno upečatljivih pjesama, kombinirajući književnu kreativnost s vizualnim jezikom plastičnih umjetnosti, potičući duboku angažiranost i multimodalno izražavanje.

• PRIJE NEGO ŠTO PREĐETE NA IMPLEMENTACIJU:

Prostor:

Kreativni radni prostor:

Stolovi i stolice su raspoređeni za rad u malim grupama.

Pristup zidovima ili pločama za izlaganje gotovih umjetničkih djela.

Materijali:

- Stare knjige, novine ili štampani članci (jedna stranica po učeniku).

Crni markeri, olovke u boji, hemijske olovke i flomasteri za pisanje.

- Traka za izbjeljivanje ili tekućina za korekciju (opciono).

Papir za grafikone ili prazni listovi za dodatne ilustracije.

(Opcionalno) Tableti ili računari sa alatima za digitalni dizajn kao što su:

- Canva
- Google Crtanje
- Besplatni online generatori poezije o zamračenju.

- Zvučnici ili tiha instrumentalna muzika u pozadini (za stvaranje umjetničke atmosfere).

Priprema (prije aktivnosti):

Odaberite materijale:

Prikupite oštećene, zastarjele odštampane stranice (ili prethodno odštampane tekstove iz javnog domena).

Pripremite umjetnički pribor:

Pripremite stolove sa markerima, olovkama, bijelom podlogom i papirom.

Postavljanje tehnologije (opciono):

Otvorite Canvu, Google Draw ili aplikaciju za poeziju koja se ne može nazvati blackout ako koristite digitalne opcije.

Stvorite inspirativnu atmosferu:

Pustite mirnu, instrumentalnu muziku u pozadini tokom faze stvaranja umjetničkog djela (opciono, ali se toplo preporučuje).



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



KAKO PREDSTAVITI AKTIVNOST

Korak 1: Okupljanje učenika

Okupite učenike u krugu ili za njihovim stolovima.

Korak 2: Uvodni zadatak (govori nastavnik):

"Danas ćete postati i pisci i vizualni umjetnici.

Nećete početi od nule – vaše pjesme i slike će se pojaviti iz skrivenih riječi unutar starih tekstova.

- Otkrit ćete skrivena značenja i pretvoriti ih u prekrasnu umjetnost!

Korak 3: Jasno objasnite pravila:

"Dobit ćete nasumičnu stranicu.

Prvo, brzo pregledate i zaokružite zanimljive riječi.

Zatim, te riječi oblikujete u pjesmu ili poruku.

- Konačno, ostatak ćeš zacrniti – i umjetnički ukrasiti svoju pjesmu!

Korak 4: Motivirajte grupu:

- "Nema pogrešnih odgovora. Svaki izbor koji napravite - riječima ili umjetnošću - pokazuje vašu jedinstvenu kreativnost!"

IMPLEMENTACIJA:

1. Uvod i postavljanje (5 minuta)

Objasnite šta je poezija zamračenja (ako je moguće, prikažite nekoliko inspirativnih vizualnih primjera).

Uvod u semiotiku:

- "Svaka riječ i slika koju sačuvate ili izbrišete ima značenje. Stvarate nova značenja."

2. Otkrivanje riječi i početni odabir (5–10 minuta)

Podijelite odštampane stranice.

Učenici skeniraju stranicu:

- Brzo zaokružite ili podvucite oko 15-20 riječi koje im privuku pažnju - bez previše razmišljanja.

Fokusirajte se na instinkt i osjećaj.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



3. Usavršavanje i strukturiranje pjesme (5–10 minuta)

Učenici gledaju odabrane riječi i slažu ih u smislen redoslijed:

- Formirajte rečenice ili apstraktne izraze.
- Mogu čitati s lijeva na desno, od vrha prema dnu ili kreativno po stranici.
- Zacrnite sve riječi koje ne žele, koristeći:
- Crni markeri

Kreativne ilustracije

Sjenčanje u boji

- 4. Umjetničko poboljšanje i vizualno značenje (5 minuta)
- Studenti pretvaraju svoje zamračenje u umjetničko djelo:
- Dodajte crteže, oblike, boje koji pojačavaju temu pjesme.

Koristite uzorke, obrube ili tematske crteže.

- Naglasite emocije i ideje odabirom boja.

Ako je digitalno: Učenici stvaraju vizualnu poeziju koristeći Canvu ili Google Draw.

- 5. Dijeljenje i refleksija (5 minuta)
- Učenici ukratko predstavljaju svoja umjetnička djela i, ako žele, naglas čitaju svoju pjesmu.

- Facilitator vodi diskusiju:
- "Koja si neočekivana značenja otkrio/la?"

"Kako su vizuali promijenili osjećaj vaše pjesme?"

- "Da li bi ova pjesma postojala bez skrivenog teksta?"



Co-funded by
the European Union



REFINC

PROCJENA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Koji je glavni cilj Language Wizards Taga?

- A) Pamćenje spiskova za pravopis B) Dinamično vježbanje vokabulara kroz kretanje i timski rad C) Individualno takmičenje za bodove
- Tačan odgovor: B

Kako se zamrznuti učenik može odmrznuti tokom igre?

- A) Tihim sjedenjem B) Spašavanjem od strane jednog partnera koristeći bilo koju riječ C) Dvoje učenika zajedno izgovaraju ispravnu riječ ili frazu iz vokabulara
- Tačan odgovor: C

Šta nastavnik/nastavnica pokazuje kako bi podržao/podržala učenike?

- A) Spisak gramatičkih pravila B) Vokabular na digitalnom ekranu ili tabli C) Rang lista koja prikazuje bodove
- Tačan odgovor: B

Zašto učenici rade u parovima kako bi spasili kolege iz razreda?

- A) Da bi se igra otežala B) Da bi se podstakao timski rad i zajednički razgovor C) Zato što jedna osoba nije dovoljna

Tačan odgovor: B

Koja je ključna uloga nastavnika tokom igre?

A) Strogo ispravljajte učenike kada griješe B) Samo tiho posmatrajte C) Podržavajte učenike koji se bore i slavite uspjehe

Tačan odgovor: C

O čemu se uglavnom radi u prediktivnom čitanju?

A) Nagađanje šta će se sljedeće dogoditi B) Pravljenje logičnih predviđanja na osnovu dokaza C) Sumiranje cijele priče

Tačan odgovor: B

U STEM tekstovima, predviđanja su najčešće slična:

A) Hipoteze

B) Mišljenja C) Lična osjećanja

Tačan odgovor: A

Šta se stavlja na ljepljive papiriće tokom prediktivnog čitanja?

A) Crtež lika B) Predviđanja i opravdanja C) Lične priče

- Tačan odgovor: B

- Šta se dešava nakon što studenti daju svoja predviđanja?

A) Ignorišu pravi kraj B) Upoređuju svoja predviđanja sa stvarnim ishodom C) Odbacuju svoja predviđanja

- Tačan odgovor: B

Na čemu se najviše fokusiramo tokom refleksije u prediktivnom čitanju?

A) Okrivljavanje pogrešnih pretpostavki B) Slavljenje logičkog razmišljanja i korištenja dokaza C) Pamćenje imena likova

- Tačan odgovor: B

- Šta je poezija zamračivanja?

A) Pisanje pjesme od nule B) Otkrivanje poezije unutar postojećih tekstova zacrnjivanjem riječi C) Kopiranje poznate pjesme

- Tačan odgovor: B

- Koji je prvi korak u poeziji zamračenja?

A) Pažljivo čitanje cijele stranice B) Brzo pregledavanje i zaokruživanje zanimljivih riječi C) Odabir samo dugih riječi

Tačan odgovor: B

Kako studenti pretvaraju svoje pjesme o zamračenju u vizualnu umjetnost?

A) Ostavljanjem pozadine praznom B) Bojanjem, crtanjem ili dizajniranjem oko odabranih riječi C) Rezanjem stranice na dijelove

Tačan odgovor: B

Koja vrsta muzike se preporučuje tokom sesije poezije u zamračenju?

A) Glasna pop muzika

B) Instrumentalna, mirna muzika u pozadini C) Nema muzike uopće

Tačan odgovor: B

Koji je opcionalni digitalni alat koji studenti mogu koristiti za poeziju u zamračenju?

A) Canva ili Google Draw

B) Excel C) Google kalendar

Tačan odgovor: A

Zašto je važno da ovakve aktivnosti budu grupno orijentisane?

A) Da se igre skrate B) Da se podstakne saradnja i izgrade društvene vještine C) Da se aktivnosti učine konkurentnijim

- Tačan odgovor: B

U oznaci Language Wizards, zašto je rotiranje čarobnjaka važno?

- A) Da se svima pruži prilika da vode i ostanu aktivni B) Da se igra učini zbunjujućom C) Da se odaberu favoriti

- Tačan odgovor: A

Na šta biste se trebali fokusirati u prediktivnom čitanju ako je vaša pretpostavka bila pogrešna?

A) Biti uznemiren B) Razumijevanje kako su nove informacije promijenile stvari C) Okrivljavanje priče

- Tačan odgovor: B

- Kakvu ulogu umjetnost igra u poeziji zamračenja?

A) Odvlači pažnju od riječi B) Pojačava i produbljuje značenje pjesme C) Samo je opcionalno i nije važno

Tačan odgovor: B

Koji se ključni ishod očekuje u sve tri aktivnosti?

A) Savršeni odgovori B) Kreativno izražavanje, saradnja i kritičko razmišljanje C) Pobjeda nad kolegama iz razreda

Tačan odgovor: B

MODUL 7: INOVATIVNA I ZANIMLJIVA NASTAVA



Uključivanje inovativnih metoda podučavanja ključno je za stvaranje inkluzivnog okruženja za učenje, posebno za učenike izbjeglice. Ove metode imaju za cilj osigurati da svi učenici, bez obzira na njihovo porijeklo, mogu napredovati u učionici. Podsticanjem okruženja kreativnosti i fleksibilnosti, edukatori pomažu u izgradnji samopouzdanja, promovišu akademski uspjeh i osiguravaju da se učenici osjećaju dobrodošlo. Ključne strategije uključuju adaptivna okruženja za učenje, kolaborativno učenje i multikulturalne učionice. Sistemi vršnjačke podrške također igraju bitnu ulogu u promociji inkluzije. Metode poput učenja zasnovanog na projektima (PBL) podstiču učenike da se uključe u scenarije iz stvarnog svijeta, pomažući im da kritički razmišljaju i rade zajedno.

Jedinica 1. Pregled učenja zasnovanog na projektima (PBL)

PBL se fokusira na angažiranje učenika kroz dubinske projekte iz stvarnog svijeta koji potiču rješavanje problema, kritičko razmišljanje i praktično učenje. Učenici aktivno istražuju složene probleme, provode istraživanja i prezentiraju svoja otkrića, čineći učenje relevantnijim. Ključne karakteristike PBL-a uključuju relevantnost za stvarni svijet, učenje usmjereno na učenika, pristupe zasnovane na istraživanju i saradnju. Ova metoda također potiče interdisciplinarno učenje, gdje se više predmeta integrira u projekat, kao što je kombinovanje prirodnih nauka, matematike i društvenih studija. Osim toga, povratne informacije i refleksija igraju ključnu ulogu u pomaganju učenicima da usavrše svoje razumijevanje.

- Dizajniranje lekcija zasnovanih na projektima

Nastavnici bi trebali uskladiti projekte s ciljevima učenja, koristeći izazove iz stvarnog svijeta koji pobuđuju znatiželju učenika. Na primjer, projekti se mogu fokusirati na dizajniranje održivih rješenja za lokalne zajednice. Planiranje bi trebalo uključivati strukturiranje projekata u upravljive faze, podsticanje timskog rada, pružanje kontinuirane podrške i korištenje autentičnog ocjenjivanja. Saradnja je ključna jer pomaže u razvoju komunikacijskih vještina, dok se kreativnost potiče nudeći učenicima izbor u načinu na koji će predstaviti svoje projekte.



Co-funded by
the European Union

MODUL 7: INOVATIVNA I ZANIMLJIVA NASTAVA



Metodologija Brainfinity kao primjer učenja zasnovanog na projektima i učenja zasnovanog na problemima

Brainfinity je inovativna obrazovna metoda koja koristi zadatke u detektivskom stilu za razvoj vještina rješavanja problema, kritičkog mišljenja i istraživanja kod učenika. Ona ide dalje od pamćenja, uranjajući učenike u stvarne izazove koji razvijaju znanje korisno i u školi i u svakodnevnom životu. Brainfinity zadaci su izuzetno motivirajući i za učenike i za nastavnike, podržavajući model Obrazovanja 4.0 tako što nastavnike čine aktivnim, kreativnim članovima tima.

Za više detalja pogledajte Brainfinity metodologiju, a resurse o teorijskim i praktičnim aspektima metodologije možete pronaći na ovom linku.

1. Jedna vrsta Brainfinity zadatka – RDA (Istraživanje i analiza podataka) – fokusira se na istraživanje i interpretaciju podataka, s naglaskom na rukovanje podacima i kritičko razmišljanje.

Koraci za kreiranje RDA problema Brainfinity zasnovanog na subjektu:

Odredite ishod učenja – Odaberite jednu vještinu ili cilj znanja na koji ćete se fokusirati. **Istraživanje** – Prikupite primjere i podatke iz stvarnog svijeta kako biste zadatak učinili relevantnim (npr. izračunavanje volumena stvarne gomile pijeska u obliku konusa, pogledajte primjer ispod).

Formulišite problem – Kreirajte jasan, zanimljiv izazov koji zahtijeva od učenika da prikupe podatke i primijene svoje znanje.

Razvijte narativ – Dodajte priču iz stvarnog života ili vizualni materijal kako biste problem učinili razumljivijim i motivirajućim.

Identifikujte sve ishode učenja – Nakon što osmislite zadatak, navedite sve kompetencije koje on razvija, koristeći Bloomovu revidiranu taksonomiju kao vodič. Što se više ishoda obradi, to je problem izazovniji i vrijedniji.

Primjer: "Dok šetate dvorištem građevinske firme, primjećujete gomilu pijeska koja jako podsjeća na kupu. Kompanija treba procijeniti zapreminu pijeska kako bi utvrdila koliko je još potrebno za predstojeći projekat. Vaš zadatak je da izmjerite ili pronađete potrebne podatke i primijenite formulu zapremine za kupu kako biste izračunali ukupnu količinu pijeska u gomili."



Co-funded by
the European Union

MODUL 7: INOVATIVNA I ZANIMLJIVA NASTAVA



Jedinica 2. Dizajniranje i implementacija efikasnih programa obuke nastavnika
Efikasna obuka nastavnika je ključna za podsticanje uspješnog usvajanja inovativnih metoda podučavanja. Kako bi se osiguralo da su nastavnici opremljeni za primjenu ovih metoda, programi obuke trebaju se fokusirati na saradnju među vršnjacima, inkluzivno obrazovanje i profesionalni razvoj.

- Inovativne i zanimljive metode podučavanja
- Obuka nastavnika trebala bi istražiti prelazak s tradicionalnih pristupa usmjerenih na nastavnika na učenje usmjereno na učenika. Ova promjena omogućava učenicima da preuzmu aktivnu ulogu u svom obrazovanju, prelazeći s pasivnog usvajanja informacija na angažman u rješavanju problema i kolaborativnom učenju. Ovo je posebno relevantno za učenike izbjeglice, koji često imaju koristi od fleksibilne, diferencirane nastave koja zadovoljava različite potrebe učenja.
- Implementacija aktivnosti u nastavi učenika izbjeglica nudi mnoštvo značajnih koristi koje se bave njihovim jedinstvenim potrebama i izazovima.

- Vrste obrazovnih aktivnosti:

- 1. Verbalne aktivnosti:

Diskusije u razredu: Otvorena pitanja, 1/4/Sve

- Debate: Formalni argumenti za i protiv neke teme.
- Brainstorming: Generiranje ideja pojedinačno ili/i u grupama.
- Grupe za žurku: Kratke, fokusirane diskusije u malim grupama.
- Diskusije o akvariju: Unutrašnji krug raspravlja, vanjski posmatra, a zatim komentariše.

Sokratski seminari: Diskusije koje vode studenti, a zasnovane su na tekstovima.

Prezentacije (individualne i grupne): Dijeljenje istraživanja ili učenja.

- Pripovijedanje: Dijeljenje narativa, stvarnih ili izmišljenih.
- Igranje uloga: Odglumljivanje scenarija kako bi se razumjele različite perspektive.
- Intervjui: Studenti intervjuišu jedni druge ili gostujućeg predavača.

- 2. Zajedničke aktivnosti:

- Grupni projekti: Istraživanje, kreiranje i prezentacija kao tim.
- Vršnjačka nastava: Učenici podučavaju jedni druge konceptima.
- Aktivnosti sa slagalicama: Učenici postaju stručnjaci za jedan dio teme i podučavaju je svojoj grupi.
- Kolaborativno rješavanje problema: Zajednički rad na pronalaženju rješenja.
- Kafić: Različiti zadaci postavljeni po prostoriji kroz koje se grupe mogu rotirati.
- Simulacije: Uključivanje u realistične scenarije radi učenja.
- Društvene igre i edukativne igre (kolaborativne): Zajednički rad na postizanju zajedničkog cilja.



Co-funded by
the European Union

MODUL 7: INOVATIVNA I ZANIMLJIVA NASTAVA



3. Praktične i iskustvene aktivnosti:

Eksperimenti i istraživanja: Naučno istraživanje i istraživanje.

- Građevinarstvo i konstrukcije: Korištenje materijala za izradu modela ili konstrukcija.
- Umjetničke i zanatske aktivnosti: Vizualno učenje i kreativno izražavanje.
- Drama i skečevi: Glumljenje scena radi razumijevanja koncepata.

Terenske ekskurzije (stvarne i virtualne): Učenje izvan učionice.

- Kuhanje i aktivnosti vezane za hranu: Primjena matematike, nauke i kulturnog razumijevanja.
- Vrtlarstvo i istraživanje prirode: Praktično učenje o okolišu.
- Manipulativni elementi: Korištenje fizičkih objekata za razumijevanje apstraktnih koncepata (npr. matematičkih blokova).

• 4. Kreativne i ekspresivne aktivnosti:

- Pisanje (različiti oblici): Eseji, pjesme, priče, izvještaji, dnevnici.

Crtanje i ilustracija: Vizuelni prikaz ideja.

Stvaranje muzike i pjesama: Izražavanje razumijevanja kroz muziku.

- Izrada postera i infografika: Vizuelna komunikacija informacija.
- Digitalno pripovijedanje: Kombiniranje multimedije za pričanje priča.
- Kreiranje videa i animacija: Digitalno izražavanje i komunikacija.

• 5. Aktivnosti zasnovane na tehnologiji:

- Online istraživanje i web-zadaci: Istraživanje informacija na internetu.
- Interaktivne simulacije i virtualne laboratorije: Uključivanje u virtualna okruženja.
- Obrazovne aplikacije i softver: Korištenje tehnologije za učenje.
- Alati za online saradnju: Zajednički rad na digitalnim dokumentima ili projektima.
- Kreiranje digitalnih prezentacija: Korištenje softvera za dijeljenje učenja.
- Aktivnosti kodiranja i programiranja: Razvijanje vještina računarskog razmišljanja.
- Iskustva virtualne stvarnosti (VR) i proširene stvarnosti (AR): Imerzivno učenje.

• 6. Aktivnosti procjene i pregleda (interaktivne):

- Kvizovi i igre (npr. Jeopardy, Kahoot!): Zanimljivi načini za ponavljanje gradiva.
- Mapiranje koncepata: Vizuelno organizovanje ideja.
- Izlazne karte: Brze provjere razumijevanja na kraju časa.
- Vršnjačka evaluacija: Učenici ocjenjuju rad jedni drugih.
- Samoprocjena: Učenici razmišljaju o vlastitom učenju.



Co-funded by
the European Union

MODUL 7: INOVATIVNA I ZANIMLJIVA NASTAVA



Uključivanje aktivnosti u nastavu učenika izbjeglica ide dalje od pukog povećanja zabave na časovima. To je pedagoški pristup koji se direktno obraća njihovim jedinstvenim jezičkim, emocionalnim, društvenim i kulturnim potrebama, podstičući angažman, promovirajući razumijevanje, gradeći samopouzdanje i u konačnici podržavajući njihovu uspješnu integraciju i akademski napredak.

Koraci obuke

- Da bi se osmislila efikasna obuka nastavnika, bitno je prvo procijeniti potrebe nastavnika i identificirati nedostatke u znanju. Treba postaviti jasne ciljeve u pogledu onoga što nastavnici trebaju naučiti i kako će primjenjivati te metode. Sama obuka treba kombinirati teorijsku osnovu s praktičnim, praktičnim aktivnostima. Integracija tehnologije, kao što je korištenje alata poput Google Classroom i Padleta, može poboljšati efikasnost nastavnika. Osim toga, nastavnici bi se trebali uključiti u saradnju s kolegama, razmišljajući o obuci, dijeleći iskustva i radeći zajedno na poboljšanju svojih nastavnih praksi.
- Kontinuirani profesionalni razvoj
- Obuka ne bi trebala biti jednokratni događaj. Kontinuirana podrška, uključujući koučing, mentorstvo i radionice praćenja, osigurava da nastavnici nastave napredovati. Evaluacija programa obuke treba uključivati ankete i posmatranja u učionici kako bi se utvrdila njegova učinkovitost i usmjerila prilagođavanja u budućim sesijama.
- Jedinica 3. Model obrnute učionice
- Model obrnute nastave predstavlja promjenu u tradicionalnoj nastavi. Umjesto predavanja tokom nastave, nastavni sadržaj se pruža izvan učionice (putem videa ili literature), što omogućava da se vrijeme u učionici posveti aktivnom učenju. Ovaj model nudi fleksibilnost, omogućavajući učenicima izbjeglicama da uče vlastitim tempom.



Co-funded by
the European Union

MODUL 7: INOVATIVNA I ZANIMLJIVA NASTAVA



Ključne komponente obrnute nastave

- **Učenje prije nastave:** Učenici koriste materijale izvan učionice, vlastitim tempom, i obično izvršavaju zadatke koji potiču aktivno učešće, poput gledanja videa ili rješavanja kvizova.
- **Aktivnosti u učionici:** Vrijeme provedeno u učionici usmjereno je na aktivnosti usmjerene na učenike, poput diskusija i grupnog rada, pri čemu nastavnici djeluju kao facilitatori i vode učenike da primjenjuju svoje znanje.
- **Procjena i povratne informacije:** Kontinuirane procjene, kao što su kvizovi i povratne informacije od vršnjaka, osiguravaju da učenici razumiju gradivo. Nastavnici pružaju povratne informacije u stvarnom vremenu tokom aktivnosti u učionici.
- **Integracija tehnologije:** Korištenje digitalnih alata poboljšava učenje i u učionici i izvan nje – platforme poput Google Classroom, Flipgrid i Padlet podržavaju saradnju i angažman učenika.

Diferencijacija: Nastavnici mogu prilagoditi nastavne materijale različitim stilovima i nivoima učenja, podržavajući učenike s različitim potrebama, uključujući učenike engleskog jezika i učenike s posebnim potrebama.

Prednosti i zaključak

- Uvođenjem modela obrnute nastave, nastavnici mogu olakšati dublje učenje i podstaći kritičko razmišljanje. Ova metoda promovira razmišljanje višeg reda i saradnju, a istovremeno omogućava učenicima da uče vlastitim tempom. Do kraja obuke, nastavnici bi trebali biti u stanju da dizajniraju sadržaj prije početka nastave, implementiraju aktivnosti usmjerene na učenike u razredu i efikasno ocjenjuju učenike.
- **Završne misli:**
- Sve ove metode i strategije obuke osmišljene su kako bi stvorile podržavajuće, prilagodljivo okruženje u učionici u kojem izbjeglički učenici mogu napredovati. Naglasak na inovativnim pristupima usmjerenim na učenike osigurava da svi učenici, bez obzira na njihovo porijeklo, mogu postići uspjeh.



Co-funded by
the European Union



REFINC

PLANOVI LEKCIJA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Tema: "Jezik kao most: Povezivanje kultura"

Ciljna publika: Mješovita grupa učenika (uključujući učenike izbjeglice) u srednjoj školi.

Ciljevi učenja:

Učenici će biti u stanju da prepoznaju kako jezik povezuje ljude iz različitih kultura.

Studenti će moći istražiti primjere kako se jezik koristi za izgradnju mostova između kultura.

Učenici izbjeglice će se osjećati ugodno dijeleći svoja jezička iskustva i povezujući se sa svojim novim okruženjem za učenje.

Svi studenti će razviti poštovanje prema višejezičnosti i interkulturalnoj komunikaciji.

Trajanje: 2 x 60-minutne sesije

Materijali:

Raznovrsni višejezični tekstovi (kratki odlomci, pjesme, tekstovi pjesama) sa prijevodima.

- Vizualna pomagala: slike i kratki video klipovi koji prikazuju interkulturalnu komunikaciju.

Tehnologija: računari/tableti s pristupom internetu, uređaji za snimanje (audio).

Velika karta svijeta.

Papir za grafikone i markeri.

Početne rečenice i liste vokabulara na relevantnim jezicima.

Metode podučavanja:

Ovaj plan uključuje kombinaciju inovativnih i zanimljivih metoda, prilagođenih studentima izbjeglicama, u kratkom vremenskom okviru:

Sesija 1: Istraživanje jezičkih veza

Probijanje leda: "Jezički lanac" (15 minuta)

Opis: Učenici sjede u krugu. Jedan učenik izgovara riječ na svom maternjem jeziku (ili jeziku koji zna). Sljedeći učenik ponavlja tu riječ i dodaje još jednu riječ na drugom jeziku. Ovo se nastavlja u krugu, stvarajući "lanac" višejezičnog vokabulara.

Inovacija: Ova aktivnost je dinamičan i interaktivan način za uvođenje teme višejezičnosti i uklanjanje jezičkih barijera.

Adaptacija za studente izbjeglice:

Potaknite učenike izbjeglice da započnu lanac riječima iz svojih maternjih jezika.

Pružite podršku s izgovorom i prijevodom po potrebi.

Fokusirajte se na stvaranje zabavnog i opuštajućeg okruženja.



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



- Istraživanje višejezičnog teksta (20 minuta)
 - Opis: Učenici rade u malim grupama kako bi istražili višejezične tekstove (kratke odlomke, pjesme, tekstove pjesama) iz različitih kultura. Analiziraju kako se jezik koristi za prenošenje značenja, emocija i kulturnog identiteta.
- Inovacija: Ova aktivnost izlaže učenike autentičnim višejezičnim materijalima i podstiče ih da kritički razmišljaju o ulozi jezika u kulturnom izražavanju.

Adaptacija za studente izbjeglice:

Odaberite tekstove relevantne za kulturno porijeklo učenika.

Obezbijedite prevode i vizuelna pomagala za podršku razumijevanju.

Koristite audio snimke tekstova koji se čitaju naglas kako biste olakšali izgovor.

Grupirajte izbjegličke učenike s lokalnim učenicima kako biste olakšali razmjenu jezika i vršnjačku podršku.

"Jezički most" - Brainstorming (20 minuta)

Opis: Kao cijeli razred, razradite primjere o tome kako jezik djeluje kao "most" između kultura.

To bi moglo uključivati:

Prevođenje i tumačenje.

Upotreba posuđenica.

Višejezična komunikacija u međunarodnim kontekstima.

Uloga jezika u programima kulturne razmjene.

Kako zajednički jezik olakšava razumijevanje.

Inovacija: Brainstorming je dinamičan i inkluzivan način generiranja ideja i nadogradnje postojećeg znanja učenika.

Adaptacija za studente izbjeglice:

Obezbijedite početne rečenice i liste vokabulara kako biste podržali produkciju jezika.

Koristite vizualne prikaze i primjere iz stvarnog svijeta kako biste ilustrirali koncepte.

- Molimo vas da ohrabrite učenike da podijele primjere iz vlastitih iskustava.

Refleksija i povezivanje (5 minuta)

Opis: Učenici pojedinačno razmišljaju o onome što su naučili o jeziku i kulturnim vezama u ovoj sesiji. Zapisuju jednu ili dvije ključne zaključke ili pitanja koja još uvijek imaju.

Adaptacija za studente izbjeglice:

Dozvolite učenicima da napišu svoja razmišljanja na maternjem jeziku ili da koriste kombinaciju jezika.

Navedite osnove rečenica kako biste pomogli u razmišljanju.



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



• Sesija 2: Dijeljenje jezičkih identiteta

- Pregled i sažetak (10 minuta)

Ukratko pregledajte ključne koncepte iz 1. sesije (jezik kao most, višejezičnost).

- Koristite brzu, interaktivnu aktivnost (npr. kratki kviz s vizualnim pomagalima) kako biste pojačali učenje.
- Aktivnost "Moja lingvistička vremenska linija" (30 minuta)
- Opis: Učenici kreiraju vizualnu vremensku liniju vlastitog jezičkog putovanja, uključujući jezike koje su naučili, gdje su ih naučili i značajna iskustva vezana za jezik.
- Inovacija: Ova aktivnost omogućava učenicima da personaliziraju učenje i povežu ga sa svojim vlastitim iskustvima. Promoviše samorefleksiju i slavi jezičku raznolikost.
 - Adaptacija za studente izbjeglice:
 - Možete li obezbijediti predloške ili grafičke organizatore koji će pomoći u kreiranju vremenske linije?
 - Potaknite korištenje vizualnih elemenata, simbola i boja za predstavljanje jezičkih iskustava.
 - Ponudite mogućnost kreiranja vremenskih linija na njihovom maternjem jeziku ili kombinaciji jezika.

Omogućite učenicima da podijele svoje vremenske linije u malim grupama ili s cijelim razredom, fokusirajući se na stvaranje sigurnog i poštovanog okruženja za dijeljenje.

Višejezično pripovijedanje (15 minuta)

Opis: Učenici dijele kratke priče ili anegdote o vremenu kada im je jezik pomogao da se povežu s nekim iz druge kulture.

Inovacija: Nadograđuje se na krug pripovijedanja iz prethodne lekcije, fokusirajući se na pozitivan utjecaj jezika.

Adaptacija za studente izbjeglice:

- Potaknite učenike izbjeglice da podijele priče o svojim iskustvima snalaženja u novim jezicima i kulturama.

Pružite početne rečenice i podršku za vokabular.

Omogućite učenicima da ispričaju svoje priče na svom maternjem jeziku (uz podršku prevođenja ako je potrebno) ili koristite kombinaciju jezika.



Co-funded by
the European Union

PLAN LEKCIJE 1: LINGVISTIČKE I DRUŠTVENE NAUKE.



Zaključak i akcija (5 minuta)

Sažmite ključne zaključke iz obje sesije.

- Molimo vas da ohrabrite učenike da nastave istraživati ulogu jezika u povezivanju kultura u vlastitim životima.
- Opcionalno: Predložio bih dodatnu aktivnost, kao što je kreiranje višejezičnog izložbenog prostora u razredu ili istraživanje konkretnog primjera jezičkog premošćavanja kultura.

Procjena:

- Kontinuirana formativna procjena: Kroz posmatranje učešća učenika u aktivnostima, grupnom radu i diskusijama.
- Aktivnost "Moja lingvistička vremenska linija": Procijenite završenost, jasnoću izražavanja i refleksiju o jezičkim iskustvima.
- Učešće u nastavi: Procijenite aktivno učešće i komunikaciju punu poštovanja.

Diferencijacija:

Obezbijediti različite nivoe jezičke podrške (vizuelna pomagala, dvojezični rječnici, pojednostavljeni tekstovi, početne rečenice).

- Ponudite niz aktivnosti kako biste prilagodili različite stilove učenja i preferencije.
- Omogućite učenicima da rade individualno, u parovima ili u malim grupama, ovisno o njihovom nivou udobnosti.
- Možete li obezbijediti dodatno vrijeme i podršku po potrebi za studente izbjeglice?

Integracija tehnologije:

Koristite online alate za istraživanje i pristup višejezičnim tekstovima.

Digitalno snimajte i dijelite priče učenika.

- Uključite multimedijalne resurse (video zapise, muziku, slike) kako biste poboljšali učenje.

Koristite aplikacije ili softver za prevođenje kako biste podržali komunikaciju.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Tema: Voda u krizi: Kako možemo osigurati čistu vodu za sve?

Ishod učenja:

Studenti će istraživati i analizirati probleme nestašice vode i predlagati jednostavna, realna rješenja, razumjevajući ciklus vode i važnost održivog korištenja vode.

Koraci:

Korak 1: Identifikacija ishoda učenja

Osnovni ishod učenja:

- Učenici objašnjavaju važnost čiste vode i predlažu rješenja za poboljšanje pristupa vodi na osnovu naučnog razumijevanja ciklusa vode.

Dodatne razvijene vještine:

- Kritičko mišljenje
- Saradnja
- Istraživačke vještine
- Komunikacija između različitih jezika i kultura

Korak 2: Faza istraživanja

Studenti prikupljaju informacije o:

- Kako funkcioniše ciklus vode u prirodi (isparavanje, kondenzacija, padavine)
- Uobičajeni uzroci nestašice vode
- Globalni naspram lokalnih problema pristupa vodi (npr. izbjeglički kampovi, ruralna područja, urbani gradovi)
- Jednostavne metode prečišćavanja vode koje se koriste širom svijeta
- Adaptacija za studente izbjeglice:
- Ako je moguće, dostavite istraživačke materijale na više jezika
- Omogućite učenicima da gledaju videozapise, pregledaju infografike ili intervjuiraju jedni druge
- Napravite "Istraživački zid" sa slikama, jednostavnim tekstom i mapama



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Korak 3: Formulacija problema

Izjava o problemu za studente:

- "Zamislite da ste se vi i vaša porodica upravo preselili na mjesto gdje je teško pronaći čistu vodu.
- Misija vašeg tima je da:
 - Razumjeti zašto postoji nestašica vode.
 - Istražite kako ljudi širom svijeta rješavaju ovaj problem.
 - Napravite plan za obezbjeđivanje čiste vode koristeći ono što znate o ciklusu vode u prirodi.
- Studenti moraju:
 - Istražite probleme s vodom u stvarnom svijetu (posebno u kontekstu izbjeglica)
 - Prikupite jednostavne podatke (npr. koliko vode porodici treba dnevno, metode za prečišćavanje vode)

Analizirajte moguća rješenja

- Korak 4: Naracija
- Ponudite učenicima priču iz stvarnog svijeta s kojom se mogu poistovjetiti:
 - "U malom naselju na rubu grada, mnoge izbjegličke porodice se oslanjaju na kišnicu za svoje potrebe. U posljednje vrijeme padavine su postale rjeđe i zajednica mora pronaći nove načine za sakupljanje i prečišćavanje vode."

Vaš tim je angažovan kao mladi naučnici kako bi pomogli zajednici da pronađe sigurna, kreativna rješenja." Koristite slike, kratke video zapise ili priče iz različitih zemalja kako biste ih učinili živopisnim i pristupačnim studentima izbjeglicama.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 2: NAUKA, TEHNOLOGIJA I MATEMATIKA.



Korak 5: Izvršenje zadatka (u učionici)

Grupni rad:

- Učenici formiraju mješovite timove (vodeći računa da su uključeni i podržani učenici izbjeglice).
- Faza istraživanja (30 minuta): korištenje interneta, knjiga ili materijala koje je obezbijedio nastavnik.
- Faza planiranja (30 minuta): timovi dizajniraju jednostavno rješenje (poster, model ili kratki video).

Faza prezentacije (15 minuta): svaki tim predstavlja svoju ideju jednostavno i jasno.

- a. Omogućite multimodalnu komunikaciju – crtanje, govor, glumu, prikazivanje dijagrama.

Procjena / Refleksija

- Procesno usmjereno: timski rad, istraživanje, kreativno razmišljanje, kulturna inkluzija.
 - Fokus na proizvod: kvalitet i realizam predloženog rješenja.
 - Učenici izbjeglice se ocjenjuju i hvale za trud, saradnju i kreativno učešće - ne samo za poznavanje jezika.

Potrebni materijali:

- Štampani istraživački materijali

Pristup internetu (ako je moguće)

- Umjetnički pribor (papir, markeri, ljepilo)
- Projektor za prikazivanje videa ili slika

Radni list za učenike



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Tema: "Izražavanje identiteta kroz umjetnost i muziku"

- **Ciljna publika:** Mješovita grupa učenika (uključujući učenike izbjeglice) u srednjoj školi.

- **Ciljevi učenja:**
- **Studenti će moći istražiti kako se umjetnost i muzika koriste za izražavanje kulturnog i ličnog identiteta.**
- **Učenici će biti u mogućnosti da kreiraju vlastita umjetnička i muzička djela koja odražavaju aspekte njihovog identiteta.**

Učenici izbjeglice će se osjećati ugodno dijeleći svoje umjetničke i muzičke izraze i povezujući se sa svojim novim okruženjem za učenje.

Svi učenici će razviti poštovanje prema različitim umjetničkim i muzičkim tradicijama.

- **Trajanje:** 2 x 60-minutne sesije

- **Materijali:**
- **Raznovrsni umjetnički pribor:** papir, markeri, boje, glina, materijali za kolaž, reciklirani materijali.
- **Muzički instrumenti (ako su dostupni) ili pristup alatima za digitalno kreiranje muzike.**
- **Primjeri umjetnosti i muzike iz različitih kultura, uključujući i one relevantne za porijeklo učenika izbjeglica.**
- **Uređaji za snimanje (audio/video).**
- **Veliki papirni ili zidni prostor za zajednički umjetnički projekat.**
- **Slušalice (ako koristite digitalno kreiranje muzike).**
- **Vizualna pomagala:** slike i videozapisi različitih umjetničkih i muzičkih izraza.

Metode podučavanja:

- **Ovaj plan koristi kombinaciju inovativnih i zanimljivih metoda, prilagođenih studentima izbjeglicama, u kratkom vremenskom okviru:**



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Sesija 1: Istraživanje umjetničkih i muzičkih identiteta

"Zvuk i boja" - Probijanje leda (15 minuta)

Opis: Učenicima se daje set obojenih markera/boja i od njih se traži da slušaju kratke muzičke odlomke iz različitih kultura. Zatim stvaraju apstraktna umjetnička djela koja izražavaju emocije ili osjećaje koje muzika izaziva.

- Inovacija: Ova aktivnost povezuje dva umjetnička oblika (muziku i vizualnu umjetnost) i potiče neverbalno izražavanje, čineći ga dostupnim učenicima s različitim jezičkim vještinama.
- Adaptacija za studente izbjeglice:
- Odaberite muzičke odlomke koji su poznati ili reprezentativni za kulturu učenika izbjeglica.
- Obezbijedite raznovrsne umjetničke materijale kako biste omogućili različite oblike izražavanja.
- Stvorite opuštenu i neosudujuću atmosferu u kojoj učenici mogu slobodno izraziti svoje mišljenje.
- Izložba umjetnosti i muzike (20 minuta)
- Opis: Učenici dijele primjere umjetnosti ili muzike iz vlastitih kultura ili onih koji su važni za njihov identitet. To može uključivati:
- Unošenje slika ili snimaka.
- Izvođenje kratkog muzičkog djela (ako vam je ugodno).
- Opis tradicionalnog umjetničkog oblika.
- Inovacija: Ova aktivnost stavlja u središte glas učenika i njihovo kulturno znanje, čineći ih aktivnim učesnicima u procesu učenja. Promoviše kulturnu razmjenu i uvažavanje.
- Adaptacija za studente izbjeglice:

Ohrabrite učenike izbjeglice da dijele aspekte svoje kulture kroz umjetnost i muziku i pružite podršku po potrebi.

Dozvolite učenicima da dijele informacije u malim grupama ili s cijelim razredom, ovisno o njihovom nivou udobnosti.

- Koristite tehnologiju (slike, videozapise, snimke) kako biste pomogli učenicima da predstave svoje primjere.
- Kolaborativna umjetnička instalacija (20 minuta)

Opis: Čas započinje kolaborativnu umjetničku instalaciju na velikom listu papira ili zidu. Tema je "Naši zajednički identiteti". Učenici doprinose pojedinačnim ili grupnim radovima koji predstavljaju aspekte njihovih identiteta, povezujući ih sa širim umjetničkim djelom.

- Inovacija: Ova aktivnost podstiče osjećaj zajedništva i pripadnosti, omogućavajući učenicima da izraze svoje individualne identitete dok stvaraju zajedničko umjetničko djelo.
- Adaptacija za studente izbjeglice:
- Obezbijedite raznovrsne umjetničke materijale i tehnike kako biste se prilagodili različitim nivoima vještina i preferencijama.
- Potaknite upotrebu simbola, boja i uzoraka koji su značajni za kulturu učenika izbjeglica.
- Omogućite neverbalne doprinose (npr. tekture, oblike) kako biste podržali učenike s ograničenim jezičkim znanjem.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



Refleksija i povezivanje (5 minuta)

Opis: Učenici pojedinačno razmišljaju o tome kako se umjetnost i muzika mogu koristiti za komunikaciju identiteta i povezivanje ljudi.

- Adaptacija za studente izbjeglice:
- Dozvolite učenicima da razmišljaju na svom maternjem jeziku ili da koriste kombinaciju jezika.
- Navedite osnovne rečenice ili vizualne upute kako biste pomogli u razmišljanju.

○ Sesija 2: Stvaranje i dijeljenje umjetničkih izraza

- Pregled i sažetak (10 minuta)
- Ukratko pregledajte ključne koncepte iz 1. sesije (umjetnost i muzika kao izrazi identiteta, kulturno dijeljenje).
- Koristite kratku aktivnost (npr. "šetnju galerijom" kroz kolaborativnu umjetničku instalaciju) kako biste pojačali učenje.
 - Individualno/Grupno umjetničko i muzičko stvaralaštvo (30 minuta)

Opis: Učenici rade individualno ili u malim grupama kako bi stvorili vlastita umjetnička ili muzička djela koja izražavaju aspekte njihovog ličnog ili kulturnog identiteta. Mogu birati između različitih opcija:

Stvaranje vizualnog umjetničkog djela (slika, crtež, kolaž, skulptura).

- Komponovanje kratkog muzičkog djela (korištenjem instrumenata ili digitalnih alata).
 - Pisanje i izvođenje pjesme ili poeme.

Dizajniranje kostima ili maske.

Inovacija: Ova aktivnost omogućava učenicima da sintetiziraju svoja znanja i kreativno se izraze kroz odabranu umjetničku formu. Promoviše samoizražavanje i razvoj vještina.

- Adaptacija za studente izbjeglice:
- Obezbijedite širok spektar materijala i alata kako biste se prilagodili različitim interesovanjima i nivoima vještina.
- Ponudite mogućnosti za neverbalno izražavanje (npr. instrumentalnu muziku, apstraktnu umjetnost) kako biste podržali učenike s ograničenim jezičkim znanjem.
 - Po potrebi pružite predloške, primjere i tehničku podršku.
- Potaknite učenike da u svoje kreacije uključe elemente svog kulturnog naslijeđa.



Co-funded by
the European Union

PLAN ČASA 3: PLASTIČNA UMJETNOST I MUZIKA.



"Izložba identiteta" (15 minuta)

Opis: Učenici dijele svoja umjetnička i muzička djela s razredom. To se može učiniti na različite načine:

- Predstavljajući svoja umjetnička djela.
 - Izvođenje njihovog muzičkog djela.
- 1. Dijeljenje snimka njihove pjesme ili kompozicije.
- Objašnjavanje kulturnog ili ličnog značaja njihovog stvaranja.
 - Inovacija: Ova aktivnost pruža platformu učenicima da podijele svoj kreativni rad i proslave svoj identitet. Podstiče osjećaj postignuća i gradi samopouzdanje.
- Adaptacija za studente izbjeglice:
- Stvorite podržavajuću i svečanu atmosferu za prezentaciju.
 - Dozvolite učenicima da dijele informacije u malim grupama ili s cijelim razredom, ovisno o njihovom nivou udobnosti.
- Ponudite opcije za neverbalne prezentacije (npr. prikazivanje umjetničkih djela s pisanim objašnjenjem) kako biste se prilagodili različitim stilovima komunikacije.
- Zaključak i refleksija (5 minuta)

Sažmite ključne zaključke iz obje sesije.

Ohrabrite učenike da nastave istraživati umjetnost i muziku kao oblike samoizražavanja i kulturnog povezivanja.



Co-funded by
the European Union



REFINC

PROCJENA



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694

Procjena:

- Kontinuirana formativna procjena: Kroz posmatranje učešća učenika u aktivnostima i grupnom radu.
- Kreirana umjetnička i muzička djela: Procijenite kreativnost, trud i izražavanje identiteta.

Prezentacija: Procijenite jasnoću komunikacije i angažman.

- Diferencijacija:

Pružite različite nivoe podrške i smjernica za proces kreiranja.

Ponudite niz materijala i alata kako biste se prilagodili različitim nivoima vještina i interesovanjima.

Omogućite učenicima da rade individualno, u parovima ili u malim grupama, ovisno o njihovom nivou udobnosti.

- Obezbijediti dodatno vrijeme i podršku po potrebi za studente izbjeglice.

Integracija tehnologije:

Koristite digitalne alate za kreiranje, snimanje i uređivanje muzike.

Uključite multimedijalne resurse (video zapise, muziku, slike) kako biste poboljšali učenje.

Digitalno dokumentirajte i dijelite studentske radove.

Ovaj plan ima za cilj korištenje plastične umjetnosti i muzike za stvaranje zanimljivog i inkluzivnog iskustva učenja u kojem svi učenici, uključujući i učenike izbjeglice, mogu istraživati i izražavati svoje identitete, razvijati svoje umjetničke vještine i graditi veze sa svojim vršnjacima.

Procjena G-obrasca

Format za ispis

Colegio Virgen de la Rosa

CAJADEBURGOS



Jump in para um Futuro Inovador e Empreendedor



ZAVRŠNE RIJEČI

Kao edukatori, imamo odgovornost i privilegiju stvoriti inkluzivno, podržavajuće okruženje u kojem se svaki učenik osjeća cijenjenim, poštovanim i podržanim. Prakse opisane u ovoj knjižici osmišljene su da vas vode u podsticanju takvog okruženja za učenike izbjeglice, pomažući im ne samo da se integrišu već i da napreduju u učionici. Korištenjem ovih pristupa, pomažete u stvaranju svjetlije budućnosti u kojoj se slavi raznolikost i u kojoj je svako dijete osnaženo da ostvari svoj potencijal.

Ova knjižica, koju je razvio Erasmus+ konzorcij projekta "Povećanje učešća izbjeglica u evropskim školama - REFINC", 2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694, samo je početak kontinuirane posvećenosti jačanju obrazovne podrške za djecu izbjeglice.

Nadamo se da će vam ovi praktični alati pružiti vrijedne uvide i efikasne alate za rješavanje jedinstvenih izazova i prilika inkluzivnog obrazovanja. Zajedno, kroz kontinuirano učenje, empatiju i predanost, možemo trajno utjecati na živote naših učenika i izgraditi povezanije i saosjećajnije zajednice širom Evrope.

Hvala vam na vašoj posvećenosti da napravite promjenu!



REFINC

Finansirano od strane Evropske unije.
Izneseni stavovi i mišljenja su isključivo
stavovi autora i ne odražavaju nužno
stavove Evropske unije ili Evropske
izvršne agencije za obrazovanje i kulturu
(EACEA). Ni Evropska unija ni EACEA ne
mogu se smatrati odgovornima za njih.

**Ovaj dokument je samo za elektronsku
upotrebu. Molimo vas da ga ne
štamplate.**

**Ovo djelo je licencirano pod CC BY-SA
4.0.**



**Co-funded by
the European Union**

2023-1-ES01-KA220-SCH-000166694